

Hi hauria solvència econòmica en una Catalunya
independent?

Alba Arenas Mas, Sandra Wentzinger Castro

Tutora: Elisabet Esquirol

INS La Jonquera

2013

«La perfección económica está en la independencia absoluta de los trabajadores, lo mismo que la perfección política está en la independencia absoluta del ciudadano.»

William Cobbett

Agraïments

Volem començar donant agraïment a totes aquelles persones que han fet possible que avui haguem finalitzat aquest treball.

Primer de tot, volem donar les gràcies a la persona que ha estat dia rere dia llegint, corregint, ajudant-nos en la cerca d'informació i guiant-nos. Moltes gràcies Elisabet per aquests mesos de paciència.

Voldríem reconèixer a la Rut Jou l'ajuda que ens ha donat en els aspectes sintàctics i ortogràfics.

També un agraïment molt sincer a Carles Gispert per prendre's la molèstia de respondre acuradament un llarg seguit de preguntes.

A més, volem agrair a totes les empreses i persones enquestades que molt amablement ens han respost i col·laborat amb nosaltres.

Per acabar, als nostres pares, per ajudar-nos i aconsellar-nos en tot moment, i als nostres amics, amb qui hem compartit inquietuds, dubtes i angoixes, però també bons moments.

Índex

1	Introducció.....	5
2	Abstract.....	7
3	Context històric.....	8
3.1	Els decrets de nova planta.....	8
3.2	La Renaixença econòmica del S. XVIII.....	9
3.3	La revolució industrial.....	10
3.4	La primera guerra mundial.....	13
3.5	La postguerra i el Pla d'estabilització.....	14
3.6	Transició cap a la democràcia.....	15
4	Situació econòmica actual.....	16
5	Estat de la qüestió.....	21
5.1	Arguments a favor.....	21
5.1.1	Què passaria amb les pensions?.....	21
5.1.2	Hi hauria boicot als productes catalans?.....	23
5.1.3	Què seria dels treballadors de l'estat?.....	25
5.1.4	Com serien els impostos?.....	27
5.1.5	Què succeiria amb les PIMEC?.....	28
5.1.6	Què seria de les grans empreses i multinacionals?.....	30
5.1.7	Continuaria Catalunya a la unió Europea? I Espanya?.....	32
5.1.8	L'euro seguiria sent la moneda oficial?.....	34
5.1.9	Continuaria Catalunya en una situació de crisi econòmica?.....	35
5.2	Arguments en contra.....	36
5.2.1	Què passaria amb les pensions?.....	36

5.2.2	Hi hauria boicot als productes catalans?.....	38
5.2.3	Què seria dels treballadors de l'estat?.....	40
5.2.4	Com serien els impostos?.....	41
5.2.5	Què succeiria amb les PIMEC.....	42
5.2.6	Què seria de les grans empreses i multinacionals?.....	43
5.2.7	Continuaria Catalunya a la unió Europea? I Espanya?.....	45
5.2.8	L'euro seguiria sent la moneda oficial?.....	47
5.2.9	Continuaria Catalunya en una situació de crisi econòmica?.....	48
6	Enquestes.....	50
6.1	A alguns empresaris de La Jonquera.....	50
6.2	A la població.....	54
7	Entrevista a Carles Gispert Pellicer , professor d' economia de l'empresa de la UAB.....	58
8	Conclusions.....	65
9	Bibliografia, webgrafia i índex d'il·lustracions.	68
10	Annexos	
10.1	Annex I: Models d'enquestes	
10.1.1	A alguns empresaris de La Jonquera	
10.1.2	A la població	
10.2	Annex II: Enquestes respostes	
10.2.1	Enquestes respostes per alguns empresaris de La Jonquera	
10.2.2	Enquestes respostes per la població	

Introducció

L'onze de setembre de 2012 un milió i mig de ciutadans de tots els Països Catalans van sortir als carrers de Barcelona a manifestar-se per demanar la independència política i econòmica sota el lema: "Catalunya, nou Estat a Europa".

Des d'aquell moment tant l'estat Espanyol com el govern català estan veient la independència com un fet factible en un futur no gaire llunyà.

Constantment hi ha debats polítics, tan al Parlament català com al Congrés dels Diputats a Madrid, on es planteja aquesta possibilitat i és un tema molt tractat als mitjans de comunicació.

Tot aquest ressò, òbviament, també ha arribat fins a les nostres contrades: la premsa, tant escrita com audiovisual, en parla molt sovint i ha despertat en nosaltres la motivació de saber si en una Catalunya independent hi hauria solvència econòmica, i se'n podria sortir com a Estat.

Tot i que som conscients que l'objectivitat total en aquests aspectes és pràcticament impossible d'assolir, hem intentat encarar la nostra recerca des d'un punt de vista el més imparcial possible, amb base a estudis emesos per diferents entitats, de les opinions dels economistes entesos i motivats en l'assumpte; de diferents entrevistes a experts i d'articles publicats en la premsa nacional. Hem fet un estat de la qüestió¹ en el que es poden observar tots els punts de vista sorgits fins al moment, i els avantatges i inconvenients que cadascun d'ells presenta, per tal d'extreure'n unes conclusions que ajudin a comprendre millor la situació i resolguin els dubtes econòmics que sorgeixen amb la possibilitat d'una Catalunya independent.

En el camp de treball, ens ha agradat conèixer l'opinió econòmica i actitud política d'alguns empresaris locals cap a aquesta possibilitat, i quina seria la seva actitud al respecte. Per aconseguir-ho hem realitzat vint-i-cinc enquestes a diferents empresaris, guiant-nos pel nombre de

¹ Un estat de la qüestió és un tipus de treball en el que es plasmen totes les opinions que hi ha al respecte d'un tema fins al moment, realitzant prèviament una acurada recerca i una anàlisi de la informació trobada.

treballadors amb els que compten, amb una proporció en percentatge com la actualment existent a Catalunya². També hem sortit al carrer a demanar a la població què opinen de l'assumpte, enquestant a ciutadans majors d'edat de diferents procedències³. A més, hem realitzat totes aquestes enquestes en companyia de l'empresari o persona enquestada, el que ens ha permès observar les seves reaccions i, en conseqüència, comptar amb una font directe d'informació. D'altra banda hem realitzat una entrevista formal a Carles Gispert Pellicer, professor d'Economia de l'Empresa de la Universitat Autònoma de Barcelona, que ens ha exposat el seu punt de vista sobre la qüestió. Aquesta entrevista ha hagut de ser resposta per mitjà de correu electrònic per la impossibilitat de realitzar una trobada a causa de l'estricta horari del senyor Gispert. Esperem que aquest treball serveixi per complir tots els objectius que ens hem proposat, i que ens creï més inquietuds per poder respondre en el futur.

² El 56,9% dels empresaris catalans són autònoms, el 37,9% posseeixen una microempresa (empresa que compta entre 2 i 9 treballadors), el 4,3% una petita empresa (entre 10 i 49 assalariats), el 0,7% una mitjana empresa (entre 50 i 199 empleats) i un 0,2 % una gran empresa (200 treballadors o més).

³ Enquestes realitzades a 50 persones majors d'edat, residents a La Jonquera i diferenciant la procedència segons si fossin de Catalunya, la resta d'Espanya o de la resta del món.

Abstract

In our research project we have tried to lay all the cards on the table concerning the financial future of a hypothetical independent Catalonia.

The 11th of September 2012 a protest march in which 1.500.000 people went out asking for freedom for Catalonia was our motivation for choosing this topic and starting the research.

Experts have voiced their opinions giving solid arguments about the issue which we have included; we have also elaborated a state of the investigation based on the answers given by specialists. We have also interviewed an Enterprise Economy university professor, who has given us his opinion about this topic, and we have polled La Jonquera's population and businessmen.

Finally we have concluded with a summary of the most important opinions and arguments.

Context històric

El Tractat d'Utrecht⁴ a més de permetre una reestructuració de territoris europeus i la monarquia de Felip V a Espanya va servir per establir un acord comercial que va afavorir Anglaterra, fent que aquesta posés fi al monopoli comercial espanyol amb Amèrica. El monarca espanyol, decidit a implantar una reforma tan centralitzadora i uniformista com la francesa, va obligar als territoris de la corona catalanoaragonesa a sotmetre's a la nova llei tot posant setge a les ciutats.

Els ciutadans catalanoaragonesos van decidir oferir resistència, que va ésser aprofitada per Felip V per disposar una dura repressió que va acabar amb la crema de ciutats, l'empresonament i mort de molts ciutadans i la derogació de lleis. Finalment, després de més d'un any de guerra, Barcelona va sucumbir al setge el 11 de setembre de 1714, comportant la victòria de l'Estat espanyol. La resistència oferta pel poble català per la defensa del país es commemora cada any en la Diada de Catalunya.

Decrets de Nova Planta

Després d'ocupar el territori de la Corona catalanoaragonesa, es va imposar un sistema centralitzat amb capital a Madrid i es van establir una sèrie de decrets coneguts com a Decrets de Nova Planta.

A Catalunya, la mesura més destacable va ser l'abolició de les estructures de poder de la corona catalanoaragonesa, que es van incorporar a les d'Espanya. Així, el rei Felip V passava a dominar diferents regnes. Aquest domini va comportar, també, el govern de la província a mans d'un Capità General, la creació de les Corts Espanyoles com a màxim òrgan legislatiu i la Reial Audiència de

⁴ La Guerra de Successió va ser iniciada per determinar el nou successor d'Espanya on es van veure involucrades Gran Bretanya, Holanda i Portugal –donant suport a l'arxiduc Carles d'Habsburg per impedir l'hegemonia borbònica a Europa- i França i Espanya –que defensaven el Borbó Felip V-. La successió al tron d'Àustria de l'arxiduc Carles va suposar el reconeixement de Felip V com a sobirà espanyol i es van signar els tractats d'Utrecht i Rastatt per finalitzar la guerra.

Catalunya com a màxim òrgan judicial, l'aplicació de les lleis castellanes, l'abolició de les vegueries, substituïdes pels corregiments i el castellà com a idioma oficial.

II-I. 1 Decret de Nova Planta

A nivell econòmic, la mesura més destacable va ser la imposició del cadastre, un impost global i directe establert al 1716 per José Patiño.

Tot hi haver patit les conseqüències de la guerra, durant el segle XVIII, Catalunya va aconseguir recuperar-se econòmicament gràcies als efectes de la crisi de l'Antic Règim, que va comportar un gran creixement demogràfic, un augment de la producció agrícola i el comerç amb Amèrica.

La renaixença econòmica del segle XVIII

L'Antic Règim va provocar, a tota Europa, una greu crisi a partir del segle XVIII.

A Catalunya es va produir un creixement demogràfic a causa de les millores tecnològiques aplicades a l'agricultura, que van comportar un augment de la producció agrícola i, en conseqüència, un creixement vegetatiu positiu. A més, es va anar produint gradualment un èxode del camp a la ciutat, on hi havia més ofertes de treball i més possibilitats de futur.

A diferència d'altres regions espanyoles, a Catalunya no consta que hi esclatessin revoltes senyorials, sinó que els conflictes amb els senyors eren de caràcter econòmic com la propietat de la terra i de l'aigua i el delme⁵.

El sector agrícola va ser l'impulsor del creixement a partir de l'extensió dels artigatges⁶ i

⁵ Dret d'una desena part o d'una fracció variable de la collita, que es pagava a l'Església, al rei o a altres senyors.

⁶ Sistema de conreu basat en desforestar un tros de terra cremant-lo per després utilitzar les cendres restants com a adob. L'explotació de la terra es produïa de manera continuada fins la infertilitat del sòl.

l'especialització de conreus. Es pot apreciar un canvi de mentalitat en aquest sector ja que es va passar d'una producció basada en l'autoconsum a una basada en la comercialització.

Una altra de les branques de recuperació econòmica va ser el comerç, amb la resta d'Espanya i amb Amèrica⁷, i l'ascensió de la burgesia com a classe dirigent de l'expansió econòmica i industrial, gràcies a la reforma de la manufactura tradicional, que va limitar el poder dels gremis.

Un altre dels factors que va propiciar la millora de l'economia va ser l'abundància de la petita i mitjana burgesia, que va invertir i desenvolupar un gran nombre de petites empreses, i, en conseqüència, va causar una reducció de l'atur.

Mentrestant, a la resta de l'estat espanyol, destaca l'augment dels ingressos i productes provinents

Il·l. 2 Forn de la Real Fábrica de Cristales de La Granja

d'Amèrica. Gràcies a això, s'aprecia una gran disminució del deute públic. A més, es liberalitza el comerç exterior i es permet l'assentament de companyies internacionals. També s'observa la creació d'una sèrie d'empreses manufactureres de productes de luxe com la *Real Fábrica de Tapices* o la *Real Fábrica de Cristales de La Granja*.

La Revolució Industrial

La Revolució Industrial de Catalunya es va produir entre 1840 i 1891, abans que la majoria de regions europees, principalment, a causa de l'augment de la demanda, així com de la transformació del sistema productiu i el desenvolupament tecnològic.

Catalunya, en un principi, va tenir com a principal mercat Espanya en productes agraris, i en productes manufacturats. Gràcies al ferrocarril, es van poder traslladar de manera més eficaç,

⁷ A partir de l'any 1778 s'obre la ruta comercial amb aquest continent.

ràpida i segura les mercaderies a bona part del país. Tanmateix, això va dificultar el comerç internacional, ja que l'amplada de la via, diferent de l'europea⁸, va actuar com a segona barrera amb França. A més, s'hi ha d'afegir la política proteccionista del moment, que havia imposat aranzels, que propiciava l'aïllament comercial.

Un altre factor que va ajudar en el creixement econòmic va ser la creació de bancs i caixes d'estalvi, la primera de les quals va ser la Caixa d'estalvis de Barcelona. Això va permetre una ràpida circulació dels diners, que va afavorir més intercanvis comercials.

Sense cap mena de dubte, la indústria tèxtil va ser hegemònica a Catalunya, des del moment en el que la plaga de la fil-loxera⁹ va eliminar els ceps, arribant a ocupar dos terços de la producció estatal el 1856. Altres indústries destacades van ser la metal·lúrgica, amb poques possibilitats de desenvolupament a causa de l'escassetat de matèries primeres, i indústries com la alimentària i química.

Taula 1: La indústria catalana l'any 1856

Sectors	Estructura sector industrial	Percentatge sobre el total espanyol
Alimentàries	21,9%	10,1%
Tèxtils	61,3%	66,3%
Ceràmica	3,3%	15,7%
Paper	2,9%	31,8%
Metal·lúrgiques	2,7%	21%
Químiques	2,4%	17,5%
Fusta i suro	2,2%	46%
Cuir	2%	13,3%
Diverses	1,4%	32,5%
TOTAL	100%	25,6%

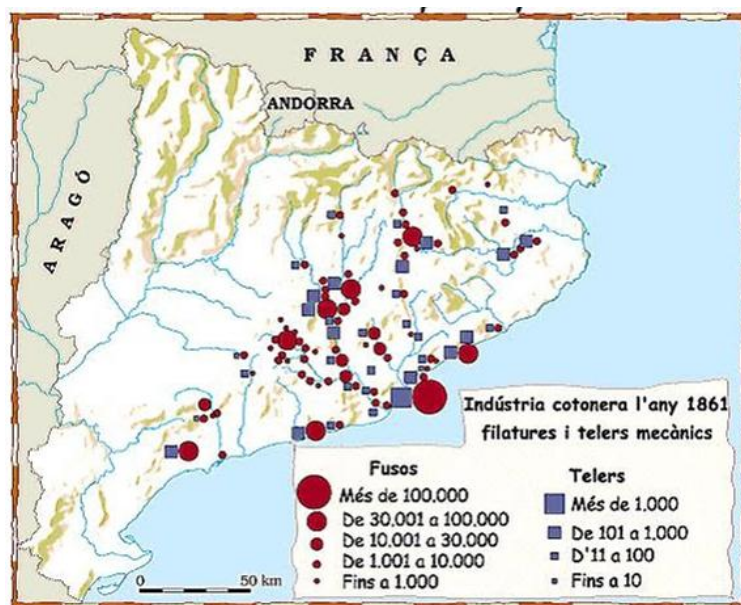
Tal i com s'observa a la taula, els percentatges en l'estructura dels sectors industrials catalans oscil·laven entre 1,4% i 3,3%, exceptuant els sectors alimentaris i tèxtils, que ocupaven un 21,9% i

⁸ L'amplada de la via catalana era de 1,67 metres mentre que l'europea era de 1,43 metres.

⁹ Insecte que xucla la saba de les arrels dels ceps fins a matar-los. Durant els segle XIX, la plaga va arribar a Catalunya, on la indústria vitícola era molt important. Això va fer que el sector tèxtil comencés a desenvolupar-se.

un 61,3% respectivament. Tanmateix, veiem que malgrat el poc pes d'alguns sectors en la indústria catalana, a la resta de l'estat espanyol ocupen un percentatge bastant elevat, arribant a ocupar un 46% el sector de la fusta i el suro, quan a Catalunya cobria només un 2,2%, i un 31,8% el sector del paper, quan a Catalunya ocupava un 2,9%. Aquestes xifres ens indiquen un grau de industrialització més important que a la resta del país. Això va provocar que Espanya depengués, en gran mesura, de Catalunya en temes d'industrialització i exportacions a causa de que encara tenia una economia basada en el sector agrícola i encara va tardar uns quants anys en industrialitzar-se.

Mapa 1 La industrialització a Catalunya l'any 1861

En aquest mapa podem observar la concentració de telers i filatures a Catalunya durant l'any 1861. S'aprecia com la majoria de fàbriques estan situades a la província de Barcelona, provocant que la gent anés a treballar en aquesta zona i, en conseqüència, augmentés el nombre d'habitants. Destaquem, també, que les fàbriques se situen al costat dels rius per aprofitar l'energia hidràulica,

ja que la majoria del carbó s'havia d'importar.

Aquest període va coincidir amb el moviment de la Renaixença, que buscava conscienciar els ciutadans de la necessitat de fer del català una llengua de cultura, a més de recuperar els costums i tradicions pròpies. Gràcies a això, va començar a agafar força el catalanisme i ben aviat van sorgir defensors de la descentralització de l'Estat o de la implantació del federalisme.

L'any 1882 es va fundar el Centre Català, una entitat encarregada de desenvolupar un programa reivindicatiu de la llengua, el dret civil, la divisió comarcal i el proteccionisme econòmic i de la seva difusió. Juntament amb altres associacions importants de l'època, va redactar el Memorial de

Greuges¹⁰ l'any 1885. Anys més tard, el 1892, la Unió Catalanista, una organització creada per coordinar totes les entitats i grups catalanistes i propagar les idees regionalistes, va escriure les Bases de Manresa, que recollien els principis del catalanisme polític. Aquest document limitava les competències de l'estat espanyol i atorgava competències absolutes al poder català en temes com la legislació, l'educació, la justícia, l'ordre públic o l'encunyació de la moneda. A més, oficialitzava el català i declarava voluntari el servei militar.

II-1. 3 Bases de Manresa

La Primera Guerra Mundial

Gràcies a la posició de neutralitat per la que va optar Espanya durant l'esclat de la Primera Guerra Mundial, es va poder potenciar molt el comerç exterior ja que tant la Triple Entesa com la Triple Aliança¹¹ estaven disposades a pagar preus molt alts per productes industrials i agraris. Això va fer

¹⁰ El Memorial denunciava el centralisme i defensava el proteccionisme i el dret civil català davant de l'amenaça per part del govern espanyol d'elaborar un nou codi civil, únic per a tota Espanya.

¹¹ La Triple Entesa era la aliança entre França, Gran Bretanya i Rússia, enemiga de la Triple Aliança, formada per

que els beneficis industrials augmentessin considerablement. Tanmateix, l'exportació d'una gran part de la producció, va provocar un augment dels preus interiors sense que els salaris augmentessin de manera equivalent. Això va causar un encariment dels productes bàsics i l'empitjorament de les condicions de vida.

La postguerra i el Pla d'estabilització

L'arribada de la dictadura del general Franco va afectar negativament l'economia catalana.

L'establiment de l'autarquia econòmica¹² i una llarga postguerra van obligar a tancar el comerç exterior, molt potenciat. A més, el comerç interior va disminuir a causa de la baixa renda per càpita, ja que s'acabava de sortir de la Guerra Civil. Arran de la dictadura, les fàbriques catalanes van patir greus problemes energètics degut al fet que el govern va voler controlar-ne la producció. Això va provocar una crisi de producció, que va minvar el volum de productes manufacturats.

Durant els anys seixanta, però, l'economia va millorar gràcies a la implantació del Pla d'Estabilització. Va ser una època en què moltes multinacionals es van establir a Catalunya, oberta de nou al mercat exterior, i van impulsar, sobretot, els sectors metal·lúrgic i químic. Això va permetre una gran expansió de d'aquestes dues indústries, en detriment de la tèxtil, que es va situar per sota de la metal·lúrgica i ja mai va abandonar aquesta tendència a la baixa.

Davant de la millora de l'economia catalana, van emigrar molts andalusos cap a Catalunya, que van ajudar a omplir el gran nombre de vacants de feina que es va crear gràcies a la creació de noves empreses, com la fàbrica de cotxes Seat. El turisme també va contribuir en ajudar en la recuperació econòmica, sent Catalunya un dels principals atractius turístics.

Alemanya, l'Imperi austrohongarès i Itàlia.

¹² L'autarquia econòmica d'un país és el rebuig a qualsevol comerç extern i, en conseqüència, l'auto abastiment del país.

Transició cap a la democràcia

Un cop es va acabar la dictadura, l'any 1975, es van realitzar els Plans de la Moncloa, amb els que es van dur a terme mesures com reduir l'atur i el grau d'inflació o flexibilitzar el mercat laboral. A més, l'any 1978 es va promulgar una nova Constitució espanyola, que va donar pas a les autonomies i a l'ingrés a la Unió Europea, cosa que va ser beneficiosa, ja que va permetre introduir al país diverses ajudes i subvencions, liberalitzar el mercat i modernitzar la societat.

A partir del 1980 l'economia catalana va millorar molt. La renda per càpita va elevar-se i les exportacions van guanyar pes. El sector agrícola va millorar la qualitat gràcies a l'especialització de conreus i en les subvencions de la Unió Europea. El sector secundari també va guanyar força a causa de les innovacions en les indústries tecnològiques. Cal destacar que Catalunya continuava sent la regió més industrialitzada.

Situació econòmica actual

Malgrat la manca de recursos naturals, l'economia de Catalunya actualment és una de les més pròsperes, consolidant-se com una de les més riques d'Europa.

Amb un PIB de 200.323 milions d'euros al 2011, l'economia catalana és la primera de les comunitats autònomes. Mirant el PIB per càpita, al 2011, Catalunya se situa per sobre la mitjana espanyola i europea, amb 27.430€ i una taxa de creixement anual del PIB a el 3,8%; superior a la mitjana de la Unió Europea.

Tenint en compte el PIB per sector econòmic, es pot veure que l'activitat econòmica se sosté gairebé en la seva totalitat gràcies als sectors de la construcció i dels serveis, amb increments del 5,4% i 4,3% respectivament. En canvi, el sector primari, la indústria i el turisme han sofert un creixement menor, afectats pel procés de globalització dels mercats.

L'economia espanyola es va basar, a partir del 1999, en l'especulació immobiliària, en què hi ajuda la baixa taxa dels tipus d'interès, fet que va desembocar en la bombolla immobiliària. Els actius immobiliaris es van sobrevalorar i el preu de l'habitatge va estar creixent molt per sobre del IPC¹³ fins que, al 2006, el Banc Central Europeu va obligar a augmentar els tipus d'interès, fet que va portar a la ruïna a moltes famílies, ja que van veure com les seves hipoteques de tipus variable augmentaven fins a 200€ mensuals. Aquest i d'altres factors han fet caure l'economia, tant espanyola com catalana, en una forta crisi.

En els darrers anys, a causa de la crisi econòmica, l'economia s'ha afeblit fins al punt d'entrar en recessió. La demanda exterior, les exportacions, i el turisme són el que permeten mantenir

¹³ El IPC (Index de preus de consum) és un índex que marca i recull el preu d'uns certs productes, bens i serveis bàsics. Els productes emprats es determinen segons unes enquestes realitzades a les famílies, pel que els productes analitzats són aquells que es consumeixen regularment per una gran quantitat de la població, i es comparen els preus del moment amb els de la mostra anterior.

l'esperança que aquesta situació algun dia acabarà. Les PIMES¹⁴, que són les empreses que majoritàriament duen a terme les exportacions, han estat més competitives en el mercat, fet que ha permès millorar en temps de crisis.

Al 2010 es va produir una lleugera millora en els resultats de les mitjanes empreses en relació al 2009, però no a les petites i microempreses, que varen continuar amb resultats adversos.

A Catalunya la recessió es va notar amb força al 2009, quan el PIB va patir una forta davallada. Al 2010 es va estancar, i al 2011 va començar a recuperar-se (+0,7%), tot i que no repara les caigudes sofertes anteriorment. Cal tenir en compte que aquesta millora ha vingut donada per la demanda exterior, amb una diferència del +2,5%, ja que la demanda interna ha sofert una caiguda, amb una diferència del -1,8%.

Actualment les PIMES contribueixen en un 51,3% a la generació de riquesa econòmica a Catalunya, per un 37,2% de les grans empreses i un 11,5% del sector públic. Malgrat aquestes dades, el pes de les PIMES en l'economia catalana segueix una línia descendent des de fa uns anys.

A Catalunya les PIMES donen feina al 70,8% dels ocupats en l'economia mercantil i contribueixen amb el 58,0% del VAB¹⁵ mercantil (excloent el sector públic), registres que remarquen la idea de la seva importància, més enllà del fet que representen un 99,8% del total d'empreses a Catalunya¹⁶.

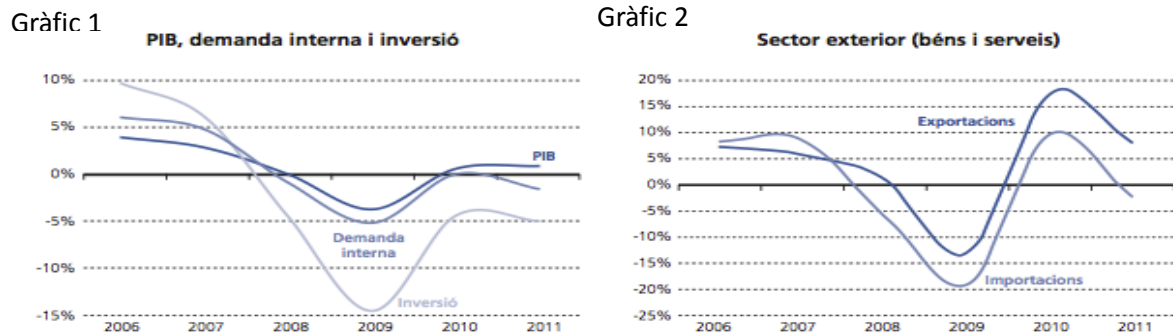
Des de l'any 2010, s'ha notat una lleugera millora en el PIB, però no a causa del mercat intern, que ha continuat en caiguda de demanda, sinó de l'extern, que com anteriorment hem dit, és el principal impulsor de l'economia catalana. Les importacions han disminuït notòriament des de

¹⁴ Les PIMES són les petites i mitjanes empreses. Es poden classificar, segons el nombre de treballadors, en: microempreses (aquelles que posseeixen 9 treballadors com a màxim), petites empreses (entre 10 i 49 treballadors) i mitjanes empreses (entre 50 i 249 treballadors)

¹⁵ El VAB (Valor absolut brut) és la suma de cost addicional que adquireixen els béns i serveis al transformar-se durant el procés de producció. El VAB és un dels mètodes per calcular el PIB, pel que sovint s'usen com sinònims.

¹⁶ PIMEC. *Anuari de la PIME catalana: Resultats econòmics i financers 2006-2010*[En línia]. [S.l.] Departament d'empresa i ocupació de la Generalitat de Catalunya, 2012.
<<http://web.pimec.org/repositori/documents/actualitat/ca/AnuariPimeCatalana2012.pdf>> [Consulta: 1 febrer 2013]
p. 12

l'any 2008, prova evident de la capacitat industrial catalana, però, les exportacions, han ajudat a disminuir el decreixement o han propiciat el petit creixement notat des de l'any 2010. Veiem a continuació un gràfic on es pot observar l'evolució del PIB, la demanda interna, la inversió i del sector exterior de Catalunya entre els anys 2006 i 2011¹⁷:

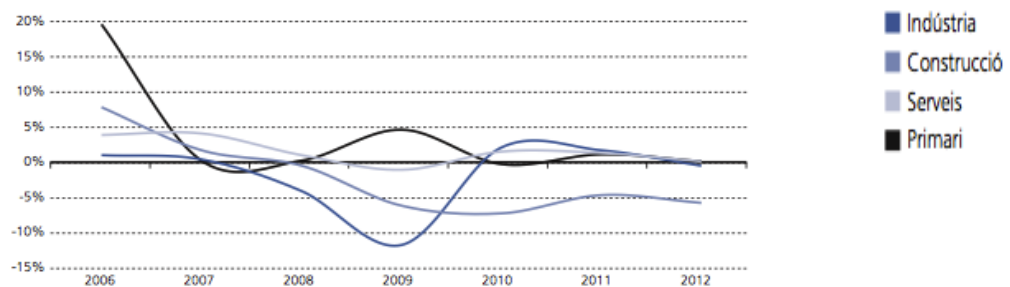
Tal i com podem apreciar al primer gràfic la inversió ha mostrat caigudes des de 2006 fins al 2009, quan va arribar al seu mínim, des de llavors es comença a recuperar tot i que segueix en registres negatius. El PIB va anar decreixent entre 2006 i 2009, quan també va arribar al seu mínim i va començar la lleugera recuperació i actualment es troba en registres baixos, però positius. Quant a la demanda interna hi ha més oscil·lacions, una davallada entre 2006-2009 quan arriba al punt d'inflexió per tornar a créixer fins que al 2010 pateix una nova caiguda fins arribar un altre cop a registres negatius. Aquestes dades ens mostren que el 2009 va ser l'any d'inflexió a partir del qual s'inicia la lleugera recuperació de l'economia catalana.

Si tenim en compte el PIB des de la perspectiva dels diferents sectors, podem apreciar una estabilització a la baixa al 2011 que es preveu que continuï al 2012. El sector primari va despuntar al 2009, després de dos anys de petita recuperació de la caiguda del 2006, situació que al 2010 es capgira i al 2011 comença un lleuger creixement. El sector secundari, el de la indústria, després de

¹⁷ PIMEC, *ibíd.*, p. 31

la gran caiguda al 2009, va començar a recuperar força al 2010 i 2011, i es preveu que al 2012 reuli lleugerament. En el sector de la construcció, considerat un entremig del sector secundari i terciari, ja que transforma i ofereix serveis, hi ha una forta davallada des de l'any 2008 i la previsió és que segueixi igual durant l'any 2012. Aquest fet és conseqüència de l'esclat de la bombolla immobiliària i de la fi de l'especulació amb el terreny. Finalment, en el sector terciari o de serveis, el més estable de tots durant aquests anys, malgrat una caiguda l'any 2009, manté una estabilitat positiva des de l'any 2010, tot i que per l'any 2012 es preveu un estancament positiu. Veiem totes aquestes dades recollides en el gràfic de l'evolució del PIB a Catalunya per sectors entre els anys 2006 i 2012¹⁸

Gràfic 3: Evolució del PIB a Catalunya per sectors (2006-2008)

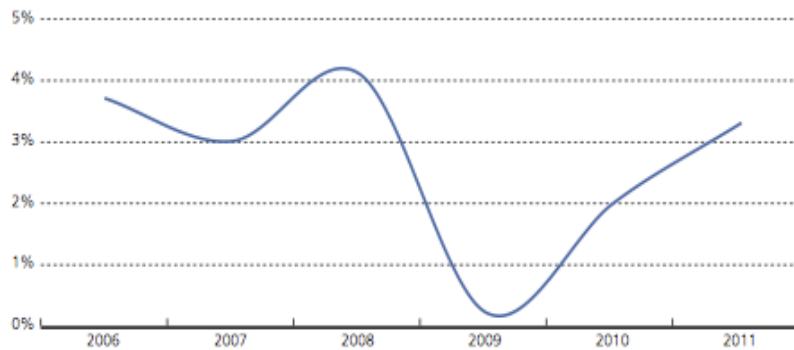

En el context macroeconòmic anteriorment descrit, l'evolució del IPC mostra un creixement respecte la caiguda del 2009, arribant a valors similars als del 2007, tal i com es pot apreciar en el gràfic següent¹⁹:

¹⁸ Previsions de FUNCAS (sigles referent a la Fundació de les Caixes d'Estalvis)

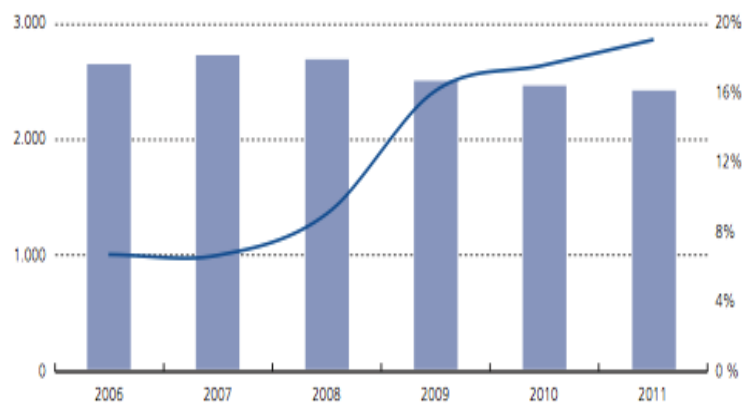
¹⁹ PIMEC, op. cit. p. 32

Gràfic 5: Evolució de l'IPC a Catalunya (2006-2011)

Entre les dades econòmiques més rellevants cal destacar la caiguda de l'ocupació i el consegüent augment de l'atur. El nombre d'afiliats a la seguretat social segueix disminuint, seguint la tendència iniciada el 2007. La taxa d'atur no ha deixat d'empitjorar des del 2005, arribant al 23,9%²⁰ de la població aturada al 4t trimestre del 2012, tal i com podem comprovar en el gràfic següent ²¹:

Evolució de l'afiliació i la taxa d'atur a Catalunya (2006-2011)

Gràfic 4: Al marge esquerra: Afiliació al règim de la Seguretat Social, en milers de persones.

(Dades representades per les columnes). Al marge dret: Taxa d'atur en percentatge.

²⁰ Dada extreta de la pàgina web de l' IDESCAT (14/12/12)

²¹ PIMEC, op. cit. p. 33

Estat de la qüestió

Arguments a favor

Què passaria amb les pensions?

Segons un informe realitzat per les economistes Elisenda Paluzie i Guadalupe Souto les pensions estarien totalment garantides per a tots els ciutadans d'un possible estat català ja que l'actual sistema de pensions és de repartiment i no de capitalització²². Això vol dir que les cotitzacions que es recapten en cada moment serveixen per pagar les pensions en aquell mateix moment. Actualment Catalunya aporta més capital al fons de pensions de l'Estat espanyol que no en rep en forma de subvencions als aturats i de jubilacions, per la qual cosa es pot afirmar que hi ha dèficit en el cobrament de les pensions. Podem explicar aquest fet perquè a Catalunya hi ha més població activa i amb sous més elevats que a altres comunitats. Aquests diners que es reben de menys serveixen per incrementar la mitjana de les pensions i contribueixen al fons de pensions estatal. Segons l'estudi anteriorment citat, les pensions en una Catalunya independent podrien augmentar fins a uns 2450€ anuals per cada ciutadà²³ si la diferència que abans s'ha esmentat es destinés a la millora de les prestacions. Tot i que actualment a Catalunya hi ha dèficit en el pagament de les pensions i del subsidi d'atur es preveu que poc a poc aniria disminuint gràcies al fons de reserva que en aquests moments aporta, encara que l'atur es mantingués en els nivells actuals.²⁴

L'economista Xavier Sala-i-Martin comparteix les idees d' Elisenda Paluzie i Guadalupe Souto. En aquest sentit afirma: “La garantia de que els jubilats d'avui cobraran les pensions la donen els

²² En un sistema de capitalització, els diners que cotitzen els treballadors es dipositen en un fons de capital que s'inverteix en actius financers que van generant interessos. Aquest fons es recupera el dia que el treballador es jubila i aleshores s'utilitza per pagar la seva pensió.

²³ Segons una anàlisi realitzada per la Generalitat de Catalunya la contribució al fons de reserva de les pensions ha obtingut un superàvit català de 24.000€.

²⁴ A Catalunya la taxa d'atur ha estat del 24,5% durant el 1r trimestre del 2013 segons dades oficials de l'IDESCAT.

treballadors d'avui”.

Les amenaces referides al fet que els jubilats catalans no cobrarien a causa d'un enuig del Govern espanyol no estan fonamentades ja que el Govern central no té els diners per amenaçar les pensions.

Després d'aclarir que les pensions estarien garantides, Sala-i-Martin afegeix que hi ha raons per pensar que les pensions serien més altes, ja que els sous catalans són superiors a la mitjana espanyola i que la taxa d'atur a Catalunya és inferior que a Espanya, fets que provoquen que les cotitzacions siguin superiors i, afegeix, “Si els diners dels catalans només financessin les pensions catalanes hi hauria més diners a repartir”.

Se sap que l' anteriorment dit és cert mirant els superàvits de la Seguretat Social a Catalunya i a Espanya durant els darrers 25 anys ²⁵.

El Col·lectiu Wilson ²⁶ comparteix l'opinió d' Elisenda Paluzie, Guadalupe Souto i Xavier Sala-i-Martin, però afegeix una anàlisi al saldo de la Seguretat Social i altres organismes que generen cotitzacions i prestacions catalanes i espanyoles durant el període 1995-2010, i conclouen que les pensions haurien pogut ser un 9% ²⁷ més altes en una Catalunya independent, sense augmentar la pressió fiscal, és a dir, sense augmentar els impostos dels treballadors.

²⁵ Sala-i-Martin afirma que el superàvit en la comparació de la Seguretat Social a Catalunya i Espanya en els darrers 25 anys és de 25.000€

²⁶ El Col·lectiu Wilson és un conjunt d'acadèmics de l'àmbit de l'economia i de la ciència política que tenen com a missió pròpia contribuir al debat sobre l'autodeterminació a Catalunya a fi d'ajudar als ciutadans a decidir el seu futur lliurement, sense cap mena de por ni amenaça, sabent tota la informació necessària.

²⁷ Càlculs realitzats pel propi Col·lectiu Wilson en base a dades del *Departament d'Economia i Coneixement de la Generalitat i del INE*

Hi hauria boicot als productes catalans?

Patricia Gabancho²⁸ afirma al seu llibre *Full de ruta, les 140 preguntes clau sobre la independència* que el boicot als productes catalans ja es produeix actualment, cada cop que hi ha alguna reclamació per part del govern català, i recorda que ja hi ha hagut boicot anteriorment. Trobem el cas més recent a l'any 2006, quan hi va haver un complot contra el cava català el resultat del qual va ser una disminució de vendes a la resta de l'Estat, que van preferir comprar cava valencià i manxec o champagne francès, però un increment en les exportacions, ja que les empreses van buscar alternatives per a compensar les pèrdues. Segons l'autora, algunes empreses consideren el mercat espanyol secundari i exporten directament. Afegeix que, al ser evident que hi hauria boicot als productes de la terra, els empresaris tindrien temps per buscar sortides que compensessin les pèrdues.

Il·l. 4 Estelada tatxada que incita a boicotejar els productes catalans.

Patricia posa com a exemple Sèrbia i Croàcia, que tot i haver estat enfrontades a la guerra dels Balcans²⁹ la balança comercial entre els dos països continua en nivells alts. Finalment, l'autora afirma que els boicots es desinflen així que el temps passa tot retornant als vells índex de balança comercial.

Segons un article publicat al Diari de Girona³⁰, on es recull l'opinió de diversos economistes, coincideixen en afirmar que el boicot als productes catalans seria un fet. Els experts no asseguren

²⁸ Patricia Gabancho, escriptora i periodista argentino-catalana i membre del Cercle d'Estudis Sobiranistes, combina la seva activitat com a escriptora amb l'estudi aprofundit de temes culturals i urbans.

²⁹ Guerra que va enfrontar els pobles de l'antiga Iugoslàvia. Entre el 1991 i el 1995 Croàcia es va enfrontar a Sèrbia en l'anomenada Guerra de la independència croata

³⁰ JESÚS BADENES. *Els experts donen per fet que hi haurà boicot comercial d'Espanya* [En línia]. Girona: diaridegirona.cat, 2012.

<<http://www.diaridegirona.cat/catalunya/2012/09/16/experts-donen-fet-que-hi-haura-boicot-comercial-despanya/581711.html>> [Consulta: 8 de març 2013]

quina seria la durada del boicot ni els efectes que produiria sobre l'economia catalana, però remarquen que la petita i mitjana empresa catalana s'està internacionalitzant, fet que minvaria els efectes negatius del complot. L'article cita unes declaracions de l'economista Xavier Sala-i-Martin a TV3, on afirma que «no és tan fàcil fer boicots».

En la mateixa línia es troba Joan B. Casas, degà dels economistes, considera que el boicot tindrà pocs efectes, i afirma que «Per l'experiència i els estudis fets, és probable que durant 3 anys hi hagués una disminució de les vendes, però ara el principal mercat de Catalunya és el món, i tots partim de la idea que a mig termini tothom actua racionalment, i les compres es recuperarien».

L'economista doctorat per la UAB Modest Guinjoan afirma en una entrevista al portal ambindependencia.cat³¹ que el boicot seria per part dels consumidors i comenta: «Els consumidors són els que tenen a la mà comprar un producte o un altre, i si veuen que aquest té etiqueta catalana poden decidir lliurement si comprar-lo o no. Els consumidors es guien per la raó i per l'emoció a l'hora de comprar, d'aquí ve la disposició a pagar sobrepreus i a consumir productes de menor qualitat només per la satisfacció de fer boicot». El sr. Guinjoan afirma, basant-se en uns estudis propis, que el boicot seria simètric, és a dir, que si es boicotegen els productes catalans a l'Estat, a Catalunya es boicotejarien en igual mesura els productes espanyols. També comenta que si els consumidors boicotegessin un 40% dels productes catalans i les empreses un 20%, la repercussió sobre el PIB seria una reducció del 4%.

³¹ Enllaç a l'entrevista completa:
<http://www.youtube.com/watch?v=yk7PQ5UhOHM&feature=player_embedded#at=158>

Què seria dels treballadors de l'estat?

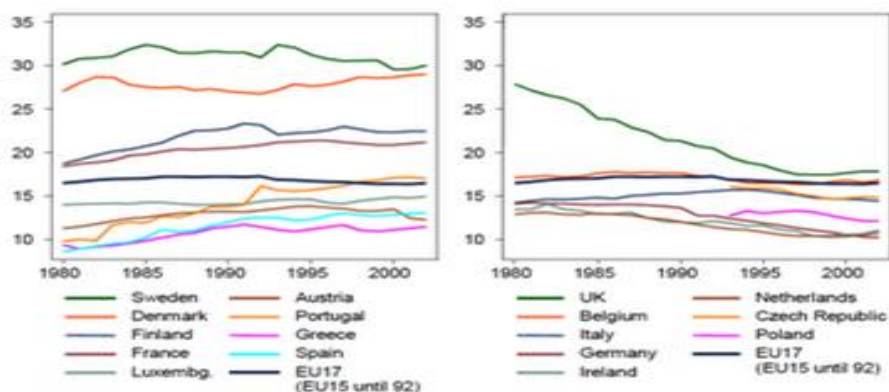
Segons Patrícia Gabancho s'hauria de negociar amb cada gremi la transferència al nou Estat, tal i com ja es va fer en l'inici de les autonomies, quan gran part dels funcionaris estatals van ser transferits a la Generalitat de Catalunya.

També afegeix que cada treballador tindria el dret de seguir sent espanyol, per la qual cosa podria demanar el seu trasllat a Espanya i continuar treballant pel govern estatal.

Segons Miquel Marzabal, l'autor de blog *Raons per la independència de Catalunya*³², es crearien 200.000 places de treball per a funcionaris. Això seria possible gràcies al fet que avui en dia Catalunya paga impostos suficients per mantenir el sou de 200.000 funcionaris estatals per què realitzin les feines d'Estat, com podrien ser l'anàlisi de les lleis o tràmits burocràtics relacionats amb Catalunya però que s'ha de dur a terme pel govern central. En el moment en què Catalunya s'independitzés, aquests impostos serien recaptats pel govern català, de tal manera que es podrien destinar a contractar més funcionaris i crear nous llocs de treball. Marzabal també compara el tant per cent de funcionaris que actualment hi ha a Catalunya (8,9%) amb el tant per cent que hi ha en altres països europeus, demostrant que tan Catalunya com Espanya estan molt per sota de la mitjana i afegint que, en una Catalunya independent, aquest tant per cent s'elevaria fins a equiparar-se amb el d'altres estats europeus on el nivell de l'estat del benestar és més alt.

³² El blog *Raons per la independència de Catalunya* és un blog amb l'objectiu d'analitzar i respondre els dubtes que es creen enfront la possibilitat d'una Catalunya independent. <<http://raonsperlaindependencia.blogspot.com>>

Gràfic 6: Funcionaris en % respecte a la població activa a diferents països europeus

En el gràfic anterior³³ es pot veure en tant per cent la variació anual de funcionaris contractats pels diferents estats. Podem comprovar que, estats amb un alt nivell d'estat del benestar i una pressió fiscal³⁴ elevada, com Suècia, tenen un gran nombre de funcionaris i que, en altres estats que poc a poc han anat alliberant competències i amb una pressió fiscal baixa, com el Regne Unit, el nombre de treballadors de l'estat ha caigut dràsticament. La dada més important és que a Espanya, el tant per cent de funcionaris és dels més baixos, tot i mostrar un lleu creixement progressiu, i que es troba molt per sota de la mitjana europea, situant-se en un 13,8%. L'autor remarca que si aquest tant per cent es mantingués en una Catalunya independent el nombre de funcionaris ascendiria fins a gairebé mig milió, superant els 306.000 actuals.

³³ MIQUEL MARZABAL. *Raó 47: Única manera de crear 200.000 llocs de treball en 24 hores i reduir l'atur català un terç* [En línia]. [S.l.], 2012. <<http://raonsperlaindependencia.blogspot.com/2012/07/rao-47-unica-manera-de-crear-400000.html>> [Consulta: 22/03/2013]

³⁴ La pressió fiscal d'una autonomia és la part de la riquesa de l'economia recaptada per l'administració pública. Es calcula com el quocient de la suma d'impostos directes, d'impostos indirectes i de les cotitzacions socials respecte el Producte Interior Brut.

Hi hauria més impostos o menys?

Catalana Terra, bloc pertanyent a la Xarxa de Blocs Sobiranes, afirma que si Catalunya esdevingués un estat independent es reduirien les taxes ja que l'espoli fiscal de 22.000 milions d'euros a l'any seria nul. Gràcies a això, aquests diners es podrien invertir en altres projectes i en reduir els impostos, que podrien minvar entre un 8% i un 9%, pel que es produiria un augment de la renda per càpita d'entre 3.000 i 4.000 euros.

Nuria Bosch i Marta Espasa, professores d'Hisenda Pública a la Universitat de Barcelona, han elaborat recentment un estudi en el que analitzen què hauria passat si Catalunya hagués tingut un estat propi durant el 2005 i el 2009. A partir d'aquest estudi, han determinat que, malgrat la crisi econòmica, Catalunya hauria aconseguit aproximadament 49.000 milions d'euros més, que provindrien dels impostos que paguem actualment a l'estat espanyol. A això se li haurien de restar 35.400 milions d'euros en concepte de les despeses que comportaria ser independents. Per tant, s'obtidrien 13.600 milions d'euros addicionals que s'invertirien en coses com els impostos, que podrien disminuir.

II-I. 5 Un 40% dels impostos pagats pels catalans es queden a Espanya

Recolzant aquestes opinions hi ha el Cercle Català de Negocis (CCN), que en un estudi va confirmar que el 40% dels impostos que paguen els catalans van a parar a Espanya, és a dir, de cada 100€, només 60 retornen a la Generalitat. El CCNS opina que si la totalitat de les taxes fos retornada a Catalunya, es podrien reduir els impostos.

Què succeiria amb les PIMEC?

Segons una enquesta realitzada per encàrrec de la cambra de comerç de Barcelona a 426 PIMES el 17,5% de la seva venda té com a destí la resta de l'Estat, un 5,0% per sota de la mitjana de totes les empreses, siguin PIMES o grans. El gruix del mercat doncs és l'interior i l'exportació no té un gran pes, tal i com ens hem referit anteriorment. A la pregunta sobre com afectaria econòmicament al seu negoci una Catalunya independent integrada a la UE, un 25,8% creu que les conseqüències serien positives i un 38,5% opina que serien neutres, mentre que tan sols un 13,3% respon que serien negatives.³⁵ El 22,3% restant ho veuen incert. Per altra banda, el 89,9% declaren que no estan experimentant cap mena de dificultats en les relacions comercials pel sol fet de representar a una empresa catalana o amb seu a Catalunya. Aquestes enquestes reflecteixen la posició a favor de la independència de la gran majoria de les PIMES associades a aquesta cambra.

La patronal PIMEC ha realitzat una enquesta³⁶ als seus afiliats, i amb 2224 respostes, el 97,4% de les quals per PIMES, ha obtingut els següents resultats:

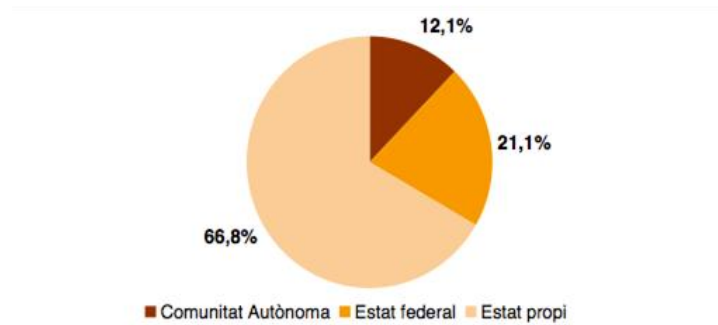
- Un 97,5 creu que el finançament actual de Catalunya no és adequat. Aquesta dada ens mostra el descontentament cap al sistema actual, fet que provoca que gran part dels empresaris desitgi canviar-lo.
- La gran majoria dels empresaris creuen que Catalunya hauria de recaptar els seus propis impostos, fet que provocaria un canvi en la fiscalitat actual.
- El 81,5% dels enquestats creuen en la viabilitat econòmica de Catalunya en cas d'independència, fet que provocaria que aquesta majoria probablement es mantingués a

³⁵ DYM MARKET RESEARCH. *Enquesta empresarial* [En línia]. Barcelona: Cambra de comerç de Barcelona, 7 de novembre de 2012. <<http://www.slideshare.net/Presscambrabcn/resultats-enquesta-empresarial-sobre>> [Consulta: 4 abril 2013]

³⁶ DEPARTAMENT D'ECONOMIA I EMPRESA DE PIMEC. *Què en pensa la pime catalana de l'entorn politicoeconòmic actual?* [En línia]. [S.l.]: PIMEC, 2012. <<http://web.pimec.org/repositori/documents/actualitat/ca/Resultats%20enquesta%20situacio%20politicoeconomi%20ca.pdf>> [Consulta: 19 abril 2013]

Catalunya si aquesta fos un Estat propi.

Gràfic 7 **Quina és la forma política que veu més adequada per a Catalunya en el futur ?**

El fet que el 66,8% dels empresaris de PIMEC prefereixin l'Estat propi ens indica que creuen que els seus negocis no es veurien perjudicats, sinó tot el contrari, les conseqüències serien o neutres o positives per a ells.

Totes aquestes dades recollides per les dues enquestes ens indiquen una clara posició a favor de la independència per part dels petits i mitjans empresaris de Catalunya, que no temen aquest procés i l'afronten amb una visió positiva envers a l'hipotètic futur independent de Catalunya.

Què seria de les grans empreses i multinacionals?

Segons una enquesta realitzada per encàrrec de la cambra de comerç³⁷ de Barcelona a 802 empreses, 163 de les quals es classifiquen com a grans empreses, el 34,4% de la seva venda té com a destí la resta de l'Estat, un 11,9% més elevat que la mitjana. A la pregunta sobre les conseqüències econòmiques d'una Catalunya independent integrada a la UE sobre el seu negoci, un 15,4% creuen que serien positives i un 37,2% opinen que serien neutres, mentre que tan sols un 15,9% responen que serien negatives. El 31,6% restant ho veuen incert. Per altra banda, el 89,7% declaren que no estan experimentant cap mena de dificultats en les relacions comercials pel sol fet de representar a una empresa catalana o amb seu a Catalunya.

Il·l. 6 Imatge on es veuen diversos productes de la marca nutrexpa, el president de la qual és partidari de la independència de Catalunya.

amb seu a Martorell i Barcelona respectivament, afirmen que no es traslladarien fossin quins fossin els fets. D'altra banda, estudis realitzats per diferents patronals, com Cecot o Pimec, revelen que la gran majoria dels empresaris es posicionen a favor d'un estat propi. És a dir, si es garantís la seguretat jurídica a les empreses, la fiscalitat fos competitiva i hi hagués unes bones infraestructures per assegurar les connexions comercials, la gran majoria de les multinacionals

Més enllà dels resultats de les enquestes, que reflecteixen en la posició a favor de la gran majoria de les grans empreses cap a una possible independència, el portal digital *El Vell Blues*³⁸ informa de que diverses empreses multinacionals, com les químiques Basf i Dow Chemical, amb seu a Tarragona, o les automobilístiques Volkswagen i Nissan,

³⁷ DYM MARKET RESEARCH. *Enquesta empresarial* [En línia]. Barcelona: Cambra de comerç de Barcelona, 7 de novembre de 2012. <<http://www.slideshare.net/Presscambrabcn/resultats-enquesta-empresarial-sobre>> [Consulta: 4 d'abril 2013]

³⁸ Portal digital d'autor anònim amb enllaç web consultat per darrera vegada el 4 d'abril del 2013 amb enllaç <<http://elvellblues.blog.cat/arxiu/844>> on periòdicament es publiquen articles relacionats amb l' independentisme i les conseqüències d'una Catalunya independent.

establertes actualment a Catalunya seguirien a Catalunya. També s'afegeix que, segons una consultora especialitzada, Barcelona és la sisena ciutat europea més atractiva per fer negocis, darrera de Londres, París, Frankfurt, Amsterdam i Berlín. Aquesta dada, juntament amb el fet que l'Estat espanyol és un dels més complicats a l'hora d'establir un negoci a causa de la lentitud a l'hora d'expedir visats, ajudaria al futur nou estat a atraure noves marques i multinacionals per establir una seu. Més enllà d'aquestes dades, la posició de Catalunya com a porta de la península Ibèrica cap a Europa, la gran inversió de 500 milions d'euros al port de Barcelona per part del grup Hutchison i l'atractiu de l'aeroport, que cada cop compta amb més connexions, afavoreixen encara més la possibilitat de fer negocis.

Continuaria Catalunya a la Unió Europea? I Espanya?

La resposta a aquesta pregunta no és gens clara. Hi ha molta diversitat d'idees a causa de l'absència d'una llei europea que parli d'aquest assumpte.

Conforme a l'article *Europa Europa* publicat pel Col·lectiu Wilson, sí que hi ha possibilitats que Catalunya quedi exclosa de la Unió Europea, però matisa que això no interessa ni a Europa ni a Espanya. És cert que Espanya podria votar no a l'admissió de Catalunya a la UE, però això no seria probable ja que dos factors tindrien molta importància: el primer és el possible rescat econòmic d'Espanya, que rebria diners de la UE per fer front als seus problemes econòmics i no li convindria portar-li la contrària a l'organització si aquesta estigués a favor de comptar amb Catalunya dins d'ella. El segon és que Espanya pateix el que els economistes anomenen "inconsistència temporal", és a dir, primer diuen que posaran traves en el procés però després, un cop fet el referèndum, els interessarà el contrari, ja que per poder exportar a Europa haurien de passar per Catalunya. A més, voldran que Catalunya assumeixi una part proporcional del deute de l'administració central espanyola, actualment equivalent a un 65,9% del PIB espanyol, segons dades del Banco de España.

II.L. 7 Unió simbòlica entre una bandera europea i una senyera.

Tanmateix, aquest darrer factor es podria ometre segons Sala i Martín, que al seu blog afirma que Catalunya no hauria d'assumir el deute espanyol ja que qui l'ha contret és Espanya i és ella qui l'hauria de tornar, no Catalunya.

Tot i així, si Espanya decidís vetar l'accés a la UE de Catalunya, no podria evitar que aquesta firmés acords bilaterals amb la UE, com ja va fer Suïssa, que li

permetessin comerciar lliurement amb la Unió.

A més, les persones podrien anar a per tota Europa lliurement sense haver de travessar fronteres, però no perquè el Tractat Schengen³⁹ s'apliqués, sinó perquè els catalans hi podrien formar part per la seva condició de ciutadans espanyols⁴⁰. D'aquesta manera, per viatjar pels països del Tractat, només hauries de dur el DNI o passaport espanyol, a més del català, amb tu. Aquesta situació només es donaria amb les persones nascudes abans de la declaració d'independència ja que haurien sigut espanyoles en el passat.

L'article publicat al diari La Vanguardia, firmat pels economistes Alícia Adserà, Oriol Amat, Enriqueta Aragonés, Germà Bel, Núria Bosch, Ramon Caminal, Xavier Cuadras, Marta Espasa, Francesc Granell, Modest Guinjoan, Elisenda Paluzie, Alfredo Pastor, Clara Ponsatí, Miquel Puig i Jacint Ros, comparteix la mateixa opinió: Catalunya no seria necessàriament expulsada de la Unió Europea perquè no convé als països que en formen part. A més, també s'esmenta que Catalunya podria continuar comerciant lliurement amb altres estats si establís bilateralment diferents acords comercials.

Per últim, l'Omnium Cultural també comparteix aquesta opinió, i matisa que, segons la Convenció de Viena⁴¹, quan un estat es fa independent pot decidir si heretar, o no, els drets i deures de l'estat al que pertanyien.

Respecte a Espanya, tots coincideixen en afirmar que es mantindria com a membre de la Unió Europea, amb tots els drets, deures i tractats que implica.

³⁹ Tractat signat per tots els països de la UE, exceptuant el Regne Unit, Irlanda i Xipre, i Noruega, Islàndia, Suïssa i Liechtenstein, que no en formen part, amb el qual els ciutadans dels països que l'han firmat poden circular lliurement entre aquests sense necessitat de passar per tràmits duaners.

⁴⁰ L'article 11.2 de la constitució espanyola que diu que cap ciutadà espanyol no pot ser privat de la seva nacionalitat.

⁴¹ Tractat internacional que regula les relacions diplomàtiques entre els països i la immunitat del personal diplomàtic.

S'hauria d'abandonar l'euro?

Jordi Galí, director del Centre de Recerca en Economia Internacional, afirma que Catalunya no hauria d'abandonar l'euro de manera obligatòria encara que no formés part de la Unió Europea. Ell creu que si Catalunya estigués admesa automàticament a la UE després de la seva independència, no hauria deixat mai de pertànyer-hi i, per tant, continuaria amb les mateixes condicions que ara. L'única diferència respecte la situació actual seria la creació d'un Banc de Catalunya, que hauria de cooperar amb el Banc central Europeu (BCE), en la implementació de la política monetària comuna i en les tasques de supervisió del sistema financer, així com en la gestió dels processos de resolució bancària. Una altra situació que planteja és la d'un bloqueig a l'admissió de l'UE. En aquest cas tampoc seria obligatori deixar d'utilitzar l'euro com a divisa ja que un estat independent pot

II-1. 8 Banc Central Europeu

escollir entre tenir una política monetària i moneda pròpies o renunciar-hi. Aquesta situació ja succeeix a països com Andorra, el Vaticà, Montenegro, San Marino, Mònaco o Kosovo, que utilitzen l'euro tot i no formar part de la UE. A més, en aquesta situació, les entitats financeres podrien accedir a la liquiditat del BCE a través de les seves sucursals establertes a països membres de la zona euro.

Aquesta opinió la comparteixen personalitats com Lluís Saurí, doctor en economia i expert en política de competència i regulació econòmica, que afirma que encara que Catalunya no formés part de la Unió podria escollir si continuar utilitzant l'euro o signar acords amb la Unió Monetària Europea per oficialitzar-ne l'ús.

En aquesta mateixa línia, Patrícia Gabancho, exposa en el seu llibre *Full de ruta, les 140 preguntes clau sobre la independència* que Catalunya seria totalment lliure de triar la seva moneda ja que és el país el que escull la seva moneda, no la moneda la que escull el seu país.

Continuaria Catalunya en una situació de crisi econòmica?

Patricia Gabancho, en el seu llibre *Full de ruta, les 140 preguntes clau per la independència*, afirma que Catalunya sí que sortiria de l'actual crisi econòmica al·legant que des del primer moment que Catalunya s'independitzés, es podria quedar amb tots els diners recaptats dins del territori. D'aquesta manera, no caldria donar-ne un 50% a l'Estat⁴², que en fa servir una part per pagar els ministeris, la corona, l'exèrcit, el servei diplomàtic i coses com els aeroports o els museus. Gabancho diu que aquestes estructures no les necessitem, excepte el cos diplomàtic, i que, per tant, ens estalviaríem un munt de diners que podríem invertir en política social, serveis de qualitat, infraestructures i estímuls a l'economia, propiciant una sortida més ràpida de la crisi.

Gary Stanley Becker, Premi Nobel d'economia de l'any 1992, en el seu blog personal, defensa també aquesta posició ja que considera que la globalització i l'obertura dels mercats internacionals permet als estats petits tenir un comerç productiu i rendible amb la resta del món. Els estats petits poden comerciar amb tanta facilitat com ho poden fer els grans en els seus territoris, i poden prendre avantatge venent els seus productes a empreses i consumidors d'altres països.

Tal i com informa el portal *ditecte.cat*, Finn Erling, Premi Nobel d'economia l'any 2004, també creu que Catalunya sortiria de la crisi ja que pensa que el govern català tindria més credibilitat que l'espanyol i, d'aquesta manera, fomentaria la confiança financera dels inversors.

Per últim, Santiago Niño-Becerra, catedràtic d'Estructura Econòmica a La Universitat Ramon Llull, en unes declaracions al programa *8 al dia* de 8Tv el dia 1 d'octubre de 2012, també opina que una Catalunya independent sortiria de la situació de crisi econòmica ja que obtindria un superàvit de 13.617 milions d'euros i uns ingressos addicionals als que té de 49.018 milions d'euros, enfront als 35.400 milions d'euros de despeses.

⁴² Cal esmentar que a la pàgina 32 hem mencionat que és un 40%, pel que hi ha una contradicció entre els experts.

Arguments en contra

Què passaria amb les pensions?

Segons l'eurodiputat del PP Aleix Vidal-Quadras, en declaracions al programa de televisió *El Gran debate*⁴³ emès a *Telecinco* el 14 de setembre del 2012, Catalunya no podria fer front al pagament de les pensions i als subsidis d'atur, ja que les cotitzacions serien insuficients.

El portal *La gaceta*⁴⁴ també informa que malgrat que es podrien fer front a les pensions, disminuirien. A Catalunya resideix el 15,98% de la població espanyola, però es cobra el 17,96% de les pensions. Aquest fet, juntament amb un dèficit de 1.131 milions d'euros anuals registrats per la Seguretat Social provocaria una caiguda del 5,8% en les pensions. Aquest tant per cent es traduiria en uns 50€ mensuals menys, és a dir, 703€ mensuals menys.

El portal *La Razón*⁴⁵ informa el mateix que *La gaceta*, aportant les dades del mateix estudi realitzat per Convivència cívica catalana.

Alicia Sánchez Camacho, líder del PPC, afirma que «no saldrían los números» amb 2,6 milions de treballadors, 1,9 milions de pensionistes i 600.000 aturats, tal i com informa el portal *La Gaceta*⁴⁶. També declara que la "crisis de la Seguretat Social" seria una de les "cinc" que creu que es produirien si Catalunya s'independitzés de Espanya: una de l'euro, una altre de finançament, una tercera de la Seguretat Social, una quarta comercial i una darrera relacionada amb el deute públic.

⁴³ Enllaç al fragment de programa on Vidal-Quadras fa aquestes declaracions: <<http://politica.e-noticies.es/catalunya-no-podria-pagar-las-pensiones-ni-el-paro-67946.html>> [Consulta: 24 abril 2013]

⁴⁴ ÁLVARO J. MEDINA. *Las pensiones de una Cataluña independiente caerán 700 euros*. [En línia]. Barcelona: La Gaceta, 2012. <<http://www.intereconomia.com/noticias-gaceta/cataluna/caso-secesion-pensiones-catalanas-no-superaran-los-700-euros-20121122>> [Consulta: 24 abril 2013]

⁴⁵ S. DOMÉNECH. *La independencia hundirá las pensiones 703 euros al año*. [En línia]. [S.l.]: La Razón, 2012. <http://www.larazon.es/detalle_hemeroteca/noticias/LA_RAZON_503695/6015-la-independencia-hundira-las-pensiones-703-euros-al-ano#.UXgKj78285h> [Consulta: 24 abril 2013]

⁴⁶ [s.n.]. *Sánchez-Camacho: 'Una Cataluña independiente no podría pagar el paro ni las pensiones'* [En línia]. [S.l.]: La Gaceta, 2012. <<http://www.intereconomia.com/noticias-gaceta/cataluna/cataluna-no-podria-pagar-paro-ni-pensiones-sola-20121112>> [Consulta: 24 abril 2013]

Taula 2: Dades referents als ingressos i despeses de la Seguretat Social a diverses comunitats autònomes el 2011

Comunitats Autònomes	Total despeses	Ingressos cotització social	Resultat total
Catalunya	19.223.215,50€	17.852.294,43€	-1.370.921,07€
Galícia	7.204.353,68€	4.951.539,46€	-2.252.815,22€
País Basc	7.425.469,08€	5.982.386,40€	-1.443.082,68€

El blog *Catclíc*⁴⁷ també afirma que no es podrien fer front a les pensions, argumentat que a Catalunya es recapten 17.900 milions d'euros destinats a pagar-les però que se'n gasten 19.200 milions. Això suposa que el 6% dels diners que reben els pensionistes catalans prové de la resta de l'Estat. El blog també aporta aquesta taula de dades⁴⁸:

Tal i com es pot apreciar a la taula, a Catalunya, l'any 2011 es va produir un dèficit de 1.370.921,07€. Aquesta dada és la que faria suposar que no es podrien afrontar les pensions, o per contra, disminuirien.

⁴⁷ JORDI ROS. *Cataluña independiente NO podría pagar las pensiones*. [En línia]. [S.l.]: Catclíc, 2012. <<http://catclíc.blogspot.com.es/2012/10/cataluna-independiente-no-podria-pagar.html>> [Consulta: 24 abril 2013]

⁴⁸ JORDI ROS. *Cataluña independiente NO podría pagar las pensiones*. [En línia]. [S.l.]: Catclíc, 2012. <<http://catclíc.blogspot.com.es/2012/10/cataluna-independiente-no-podria-pagar.html>> [Consulta: 24 abril 2013]

Hi hauria boicot als productes catalans?

Tal com informa el portal digital *e-notícies*⁴⁹ la independència provocaria un boicot als productes catalans per part dels ciutadans espanyols que suposarien una disminució del 40% de les vendes a Espanya de béns de consum i d'un 20% de les vendes a empreses. També informa que el sector més afectat seria la indústria que registraria una baixada del 8,8% al seu VAB i la seva ocupació. Els altres sectors més afectats serien els de transports i comunicacions i comerç.

D'altra banda, el portal *La Gaceta*⁵⁰ comunica que tal i com ha declarat Oriol Amat, Catedràtic de la UPF⁵¹, el principal impacte econòmic pot ser conseqüència de boicots comercials per part d'empreses i consumidors de la resta d'Espanya" i indica que ja hi ha hagut altres precedents de boicots. Per exemple, durant el debat de la reforma del Estatut, les empreses de vi i cava informaren d'una reducció de vendes al 2005 a la resta d' Espanya de entre un 10% i 15%. També informa que, a l'any 1995 la venda de les empreses catalanes a la resta d'Espanya suposaven un 75,8%, mentre que actualment només representen un 47,1%. «Sin embargo, a la vista de los antecedentes expuestos, parece claro que habrá boicot» afirma Amat i afegeix que «en el momento de redactar estas notas (novembre 2012), diversas empresas ya han comunicado que no comprarán a proveedores catalanes y son varias las empresas catalanas que han anunciado que algunos clientes les han anulado pedidos».

Més enllà de portals d'informació, hem pogut trobar diversos blogs que inciten al boicot als productes catalans i ofereixen llistes de productes de marques catalanes o de multinacionals amb

⁴⁹ [s.n.]. *La independencia provocaría el boicot de España* [En línia]. [S.l.]: e-notícies, 2011. <<http://www.intereconomia.com/noticias-gaceta/cataluna/cataluna-no-podria-pagar-paro-ni-pensiones-sola-20121112>> [Consulta: 24 abril 2013]

⁵⁰ ÁLVARO J. MEDINA. *La independencia de Cataluña y sus severas consecuencias económicas* [En línia]. [S.l.]: La Gaceta, 2012. <<http://www.intereconomia.com/noticias-gaceta/cataluna/independencia-cataluna-y-sus-severas-consecuencias-economicas-20130314>> [Consulta: 24 abril 2013]

⁵¹ UPF: Universitat Pompeu Fabra

seu establerta a Catalunya. Una d'aquestes webs aporta una llista d'onze motius⁵² pels quals fer boicot a tot el relacionat amb Catalunya, un dels quals és:

Il·l. 9 Estelada on s'ha substituït l'estel per una creu gammada i on s'incita a boicotejar els productes catalans.

«Para apoyar la economía española. Antes prefería comprar un cava catalán a un champagne francés... y no oía a los franceses decirme que tenía francofobia. Como ahora Cataluña “is not Spain”, pues le va a pasar lo

mismo que al champagne francés... que será sustituido por un cava español, ya sea de Valencia o de Extremadura. Si Cataluña no es española para muchas cosas... para esto, por coherencia, tampoco lo es».

Aquest tipus de blogs i publicacions demostren que no tan sols molt probablement es produiria un boicot als productes Catalans sinó que ja s'està començant a produir.

⁵² [s.n.]. *Motivos para rechazar productos catalanes* [En línia]. [S.l.]: Boicot a los productos catalanes, 2012. <<http://boicotcat.blogspot.com.es/p/motivos.html>> [Consulta: 7 maig 2013]

Què seria dels treballadors de l'estat?

Sobre aquest assumpte, Jesús Alfaro, catedràtic de Dret Mercantil a la Universitat Autònoma de Madrid, exposa que molts dels treballadors de l'estat que tenen feina a Catalunya, des de l'Administració a l'Exèrcit, pertanyen a altres regions d'Espanya. En base a això, creu que molts d'ells veurien amb mals ulls un estat català i demanarien que se'ls traslladessin a Espanya, tot conservant la plaça en el cos nacional al qual pertanyen.

Alfaro afirma que els catalans amb feina a Espanya no haurien de demanar ni permisos de residència ni permisos de feina al govern espanyol sempre que mantinguessin la nacionalitat espanyola. Tanmateix, creu que Catalunya hauria de fer-ho amb tots els actius de les empreses constituïdes a qualsevol Registre Mercantil situat fora de Catalunya.

Per altra banda, Alfonso Merlos, periodista destacat de *13tv*, afirma que un Principat independent no podria mantenir les empreses públiques ni els treballadors de l'estat ja que no rebria l'ajuda que li aporta actualment els diners de la resta d'espanyols. Merlos afegeix que Catalunya no podria pagar les nòmines dels funcionaris, o les pagaria amb retards, i que la independència no ajudaria a l'administració pública catalana a sortir de la situació actual, ja que seria fruit d'un projecte il·legal, immadur, egoista, irresponsable i deslleial.

Hi hauria més impostos o menys?

Segons el diari digital *publico.es*, un futur estat català no podria reduir els impostos establerts actualment. Per defensar aquesta opinió, argumenta que, tot i que els impostos que ara van a

Il·l. 10 Una disminució dels impostos comportaria no poder fer front a les noves despeses

parar a Espanya es quedarien a Catalunya i representarien uns ingressos addicionals d'uns 7.250 milions d'euros, no serien suficients per cobrir totes les noves despeses que sorgirien al tenir un estat propi, com els costos de l'exèrcit o dels serveis exteriors, fent que augmentés el

dèficit.

En aquesta mateixa línia es troba *teinteresa.es*, un altre portal d'internet, que també refusa la possibilitat de baixar els impostos i fa notar que tot i que Catalunya té l'IRPF més alt de tota la Unió Europea amb un 56%, el govern català no s'atreveix a abaixar-lo.

Fernando Herrera, Llicenciat en CC. Empresarials i Econòmiques, dubta entre si el nou estat català augmentaria o disminuiria els impostos. Per una banda, creu que a causa de l'actual situació econòmica, es pujarien els impostos per poder fer front a totes les noves despeses que comportaria ésser independents. Per altra banda, però menys probable, considera la possibilitat de reduir-los, cosa que faria augmentar la generació de riquesa de Catalunya i a més, afavoriria a Espanya, ja que el preu dels productes catalans disminuiria.

Què seria de les PIMEC?

Respecte a aquesta pregunta, no hem pogut trobar cap opinió realitzada per contraris a la independència aportant arguments contra la viabilitat econòmica de les petites i mitjanes empreses catalanes, ja que en totes les enquestes i sondeigs realitzats⁵³ s'ha demostrat que la majoria dels petits i mitjans empresaris catalans són favorables a la independència, ja que creuen que tindria repercussions favorables al seu negoci. Cal esmentar que, al ser petits empresaris, molts d'ells poden ser moguts pel sentiment independentista a l'hora de respondre.

En tant que economistes i experts en l'assumpte, no hem trobat que cap s'hagi pronunciat per aportar noves visions que les abans ja esmentades.

Aquests fets ens porten a les conclusions que no hi deu haver cap argument sòlid per demostrar que les petites i mitjanes empreses d'una hipotètica Catalunya independent no serien viables en termes econòmics.

Tot i això hem decidit incloure-ho perquè les PIMEC representen un 58% de la riquesa dels sectors de mercat de l'economia catalana i generen un 71% de l'ocupació total⁵⁴. Aquestes dades ens mostren la gran incidència actual de les petites i mitjanes empreses en l'economia catalana.

⁵³ En referència a les enquestes realitzades per la patronal PIMEC i per la Cambra de Comerç de Barcelona, on es determinava que més del 80 % dels afiliats a la patronal creuen en la viabilitat econòmica d'una Catalunya independent, i que més del 60% del enquestats per la Cambra de Comerç creuen que la independència tindria repercussions econòmiques favorables o neutres sobre el seu negoci.

⁵⁴ PIMEC, Op. Cit. P. 5

Què seria de les grans empreses i multinacionals?

García-Margallo, ministre d'Assumptes Exteriors del govern central espanyol, en una entrevista al diari ABC⁵⁵ declara que si es produís la independència no té cap mena de dubte que les grans empreses es traslladarien fora del nou Estat, i afegeix que fora de la UE, les exportacions de Catalunya al territori de la Unió, inclosa la resta del territori espanyol, estarien subjectes a aranzels d'importació, es a dir, es produiria un encariment; Catalunya quedaria fora de la Política Agrària Comunitària i de les polítiques estructurals.

Més enllà de les declaracions del ministre, el portal web *elEconomista.es*⁵⁶ informa que els propietaris i directius de les grans empreses catalanes estan pressionant al president de la Generalitat perquè aturi la deriva independentista, al·legant que «Ya padecemos un boicot al cava catalán y ahora no queremos que esto se vuelva a repetir». També ens revela que en una reunió que es va dur a terme el 28 de setembre del 2012 els empresaris van sol·licitar a Artur Mas que s'actui amb mesura i s'eviti l'enfrontament, ja que podria produir un refús cap a Catalunya i cap a la majoria de les empreses que hi tenen seu.

El portal digital *El confidencial digital* també ha informat sobre la voluntat de les grans empreses de parar el procés sobiranista iniciat pel govern català. També manifesta que els principals empresaris, propietaris de grans empreses, del territori estan perfilant un informe que mostra el precipici pel qual caurien les seves empreses en el cas que Catalunya assolís la independència. El que més els preocupa és el boicot, no només a nivell nacional, sinó a nivell europeu.

⁵⁵ LUÍS AYLON. *Con la secesión, las grandes empresas se irían de Catalunya* [En línia]. Madrid: ABC.es 2012. <<http://www.abc.es/espana/20121223/abci-entrevista-garcia-margallo-201212230149.html>> [Consulta: 7 maig 2013]

⁵⁶ JORDI SACRISTÁN. *La gran empresa catalana desanima la petición de independencia de Mas* [En línia]. [S.I.]: *elEconomista.es* 2012. <<http://www.abc.es/espana/20121223/abci-entrevista-garcia-margallo-201212230149.html>> [Consulta: 7 maig 2013]

II·I. 11 José Manuel Lara, president del Grupo Planeta

Els tres aspectes que més alarmen als Godó (Grup Godó, editor de la Vanguardia), Lara (Planeta), Oliu (Banc Sabadell), Fainé (La Caixa) o Alemany (Abertis), entre d'altres signants del document, i en els que incidirà el document, són el temor al boicot a tot allò català, la sortida de Catalunya de l'euro, la fuga de multinacionals i la pèrdua de competitivitat de les empreses catalanes.

Continuaria Catalunya a la Unió Europea? I Espanya?

Segons un informe publicat per Donato Fernández Navarrete, catedràtic d'economia aplicada a la Universitat Autònoma de Madrid, una Catalunya independent quedaria automàticament fora de la Unió Europea i de tots els tractats que aquesta implica. Per tant, hauria de tornar a demanar l'admissió a aquest organisme internacional. Donato Fernández creu que depenent de la manera com se separés Catalunya d'Espanya, s'esdevindrien dues situacions: la primera tindria lloc si Catalunya negociés la seva secessió amb Espanya i la segona s'esdevindria si Catalunya presentés una declaració d'independència unilateral.

En el primer cas, Catalunya es veuria exclosa de la UE i de tots els seus tractats i n'hauria de sol·licitar l'entrada com a tercer país. Segons ell, aquest procés podria durar 8 anys.

En la segona situació Catalunya quedaria exclosa simultàniament de la UE, com en el cas anterior. Tanmateix, en aquesta situació, Catalunya no podria sol·licitar l'entrada a la Unió a causa de que no seria reconeguda com a estat independent durant molt de temps ja que Espanya invocaria l'article 4 del Tractat de la Unió Europea⁵⁷. Un cop ho fos podria demanar l'accés a la UE, que podria ser vetat pels estats membres.

Aquesta opinió la comparteix el president de la Comissió Europea, Jose Manuel Durão Barroso, que va declarar el passat 11 de novembre que un territori que se separa unilateralment d'un estat membre, deixa automàticament de formar part de la Unió Europea i tots els seus ciutadans ja no tenen la consideració de comunitaris.

Carlos Carnero, president de la Fundación Alternativas, a més, afirma que en cas de secessió

⁵⁷ Article 4: « La Unió respectarà la igualtat dels Estats membres davant dels Tractats, així com la seva identitat nacional, inherent a les estructures fonamentals polítiques i constitucionals d'aquests, també pel que fa a l'autonomia local i regional. Respectarà les funcions essencials de l'Estat, especialment les que tenen per objecte garantir la seva integritat territorial, mantenir l'ordre públic i salvaguardar la seguretat nacional. En particular, la seguretat nacional continuarà sent responsabilitat exclusiva de cada Estat membre.»

unilateral, per Catalunya seria impossible entrar a la UE perquè aquesta no té competència per reconèixer un nou estat sorgit d'una declaració unilateral i perquè Espanya en vetaria el seu ingrés.

En tots els casos també coincideixen en el fet que Espanya seguiria dintre de la Unió i continuaria gaudint dels mateixos drets i deures.

S'hauria d'abandonar l'euro?

Respecte a aquesta pregunta, cal esmentar, que tothom manté una opinió bastant unànime i ferma, deixant clares les seves idees al respecte.

Il·l. 12 Alícia Sánchez-Camacho

Alícia Sánchez-Camacho, presidenta del Partit Popular a Catalunya, afirma en unes declaracions del dia 15 de setembre del 2012 a RAC1, que aquesta es quedaria fora de l'euro en cas de secessió ja que quedaria automàticament fora de la Unió Europea i, en conseqüència, de l'euro zona. A més, matisa que el cas català no es pot comparar amb Andorra, que

utilitza l'euro com a moneda oficial malgrat no pertànyer a la UE, ja que aquesta no és un estat independitzat.

L'economista José Ramón Espínola també creu que Catalunya es quedaria fora de l'euro ja que l'exclusió de la UE així ho exigiria. Ell considera que l'estat català hauria de re definir el seu sistema tributari i crear una moneda pròpia, arriscant-se a una devaluació.

Altres personalitats com José Manuel Durao Barroso, president de la Comissió Europea, o Donato Fernández Navarrete, catedràtic d'Economia Aplicada a la Universitat Autònoma de Madrid, es mostren d'acord amb aquestes opinions basades en el compliment dels tractats europeus.

Continuaria Catalunya en una situació de crisi econòmica?

Pel que fa a aquesta pregunta, Clemente Polo, Catedràtic de Fonaments d'Anàlisi Econòmics a la Universitat Autònoma de Barcelona, creu que Catalunya no es veuria capaç de sortir de l'actual crisi econòmica a causa de les males relacions resultants de la separació d'Espanya. Afirmar que, si actualment un 60% de la producció catalana s'exporta a Espanya, les exportacions caurien, en el

Il·l. 13 Ofegament econòmic català

millor dels casos, un 50%. En aquesta situació, es perdria un 25% del PIB de l'agricultura i un 20% en els serveis. A més, s'hi hauria de sumar el fet que els bancs catalans quedarien fora de l'eurosystema, cosa que els impediria accedir al finançament del Banc Central Europeu, dificultant, encara més, una recuperació econòmica, ja que haurien d'assumir una part del deute espanyol:

182.000 milions d'euros.

Segons un informe realitzat per la consultora Llorente i Cuenca, es podrien succeir tres situacions després d'independitzar-se: la primera dona per fet que Catalunya quedaria fora de la UE, cosa que suposaria per Catalunya quedar-se fora del Mercat Interior, amb lliure circulació de béns i mercaderies. Això provocaria un retraïment de la inversió empresarial davant de la reducció del mercat, repercutint negativament en el comportament del PIB, i, en conseqüència, en les vendes a la resta d'Europa, que es veurien perjudicades i causarien que el comerç català es quedés relegat a un mercat local.

La segona situació es donaria, coincidint amb Clemente Polo, amb l'exclusió de l'ajuda financera del BCE. Amb aquest panorama, si Catalunya decidís mantenir l'euro com a moneda oficial, tindria problemes de sostenibilitat fiscal a curt termini, i li seria molt difícil remuntar un deute del 120% del PIB, després d'haver-se dividit el deute amb Espanya.

Per últim, la tercera situació es contempla el repartiment de béns amb Espanya, que podrien deixar Catalunya amb una complexa situació fiscal i amb problemes de liquiditat.

Anàlisi de les enquestes realitzades

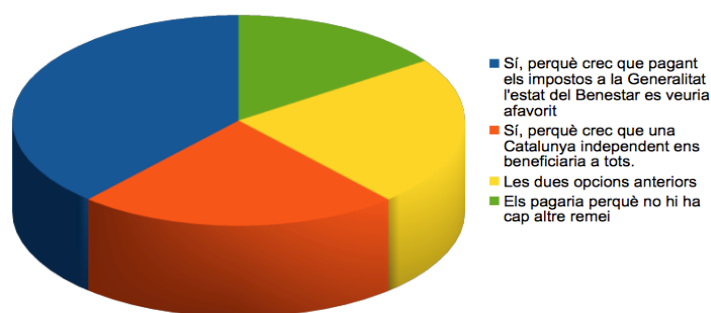
A alguns empresaris de La Jonquera

Com ja hem dit anteriorment, hem realitzat un total de vint-i-cinc enquestes⁵⁸ a empresaris locals, gràcies a les quals hem pogut conèixer i apreciar les opinions, actituds i reaccions d'aquests davant preguntes relacionades amb els impostos⁵⁹ i com repercutiria en el seu negoci una hipotètica Catalunya independent.

Els resultats de les enquestes han determinat que el 92,86% dels autònoms enquestats estarien disposats a pagar els impostos que actualment paguen al govern central a la Generalitat en cas d'independència. Al demanar el per què, el 38,40% han respost que creuen que l'estat del benestar es veuria afavorit, un 23,07% que ens beneficiaria a tots mentre que un 23,07% opina que les dues opcions anteriors es complirien. El 15,38% restant ha contestat que els pagaria perquè seria el que tocaria fer. Aquestes darreres dades es poden veure al gràfic següent:

Gràfic 8

Per què estaria disposat a pagar els impostos a la Generalitat?

Algunes d'aquestes respostes poden haver estat motivades pel sentiment personal de cada empresari més que per coneixement econòmic de la causa, ja que alguns dels enquestats han confessat ser independentistes.

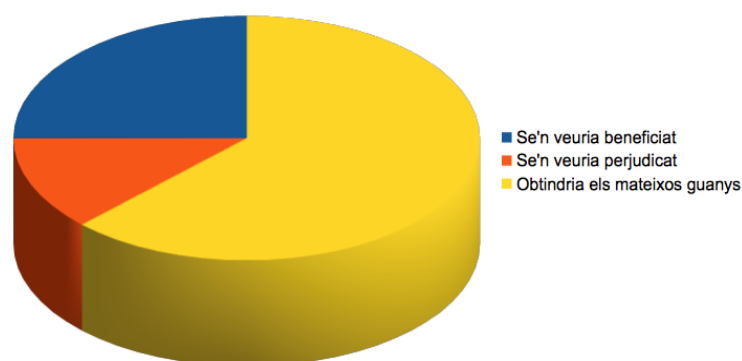
⁵⁸ Vegeu el model d'enquesta a l'Annex I.

⁵⁹ No hem pres com significatives les respostes a les qüestions 1, 2 i 3, ja que la gran majoria d'empresaris ha mostrat un gran desconeixement de l'assumpte, arribant a marcar opcions a l'atzar.

Al demanar si havien pensat mai en fer objecció fiscal només un 15,38% de les respostes han estat afirmatives. Aquest percentatge tan baix pot ser degut a la por a conflictes fiscals o legals, ja que encara no hi ha una forma de fer-ho sense aquesta mena de riscos.

Cap dels autònoms enquestats traslladaria el seu negoci fora de Catalunya en cas d'assolir la màxima sobirania. Respecte a com creuen que repercutiria la independència al seu negoci el 71,43% creu que els beneficis obtinguts serien els mateixos, un 28,57% opinen que augmentarien mentre que només un 14,29% creuen que se'n veurien perjudicats. Aquestes darreres dades s'aprecien al gràfic 9:

Gràfic 9 Com creu que la independència repercutiria en el seu negoci?

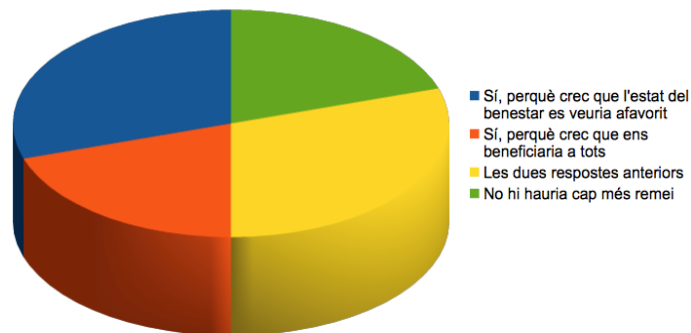

En aquestes darreres dades es podria interpretar que el mercat principal d'aquesta mena de negocis es troba en la mateixa localitat, per la qual cosa la independència no suposaria cap mena de canvi pels autònoms.

El 100% de les PIMEs enquestades estarien disposades a pagar els impostos que actualment paguen a l'Estat espanyol a un possible Estat Català i cap dels empresaris enquestats traslladaria el seu negoci si s'assolís la independència. Aquesta dada pot estar influïda pel mercat al qual estan obertes les empreses, ja que gairebé cap és exportadora i la majoria de vendes es fa de cara al client francès gràcies a la bona situació geogràfica de La Jonquera. En demanar el perquè el 30% de les empreses ha afirmat que ho faria perquè creu que així l'estat del benestar es veuria afavorit,

el 20% perquè opina que ens beneficiaria a tothom mentre que un 30% aposta per les dues respostes anteriors. El 20% restant ho farien perquè «no hi hauria més remei que pagar». Aquestes dades es veuen reflectides al gràfic 10:

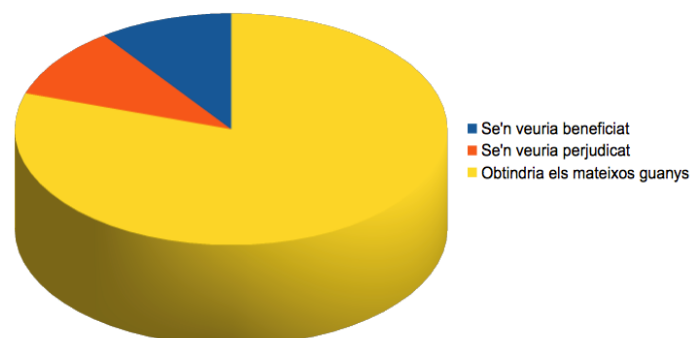
Gràfic 10 Per què estaria disposat a pagar els impostos a un estat català?

Tan sols un 20% de les PIMEs enquestades havia pensat anteriorment en fer objecció fiscal. Tornem a trobar-nos davant d'un percentatge molt baix, pel que ens ratifiquem en la opinió de la por davant aquesta situació.

Respecte a com creuen que afectaria la independència al seu negoci el 80% ha respost que obtindrien els mateixos guanys, el 10% que el negoci obtindria majors beneficis i el 10% restant que en sortiria perjudicat. Aquestes dades les hem recollit al proper gràfic:

Gràfic 11 Com creu que la independència repercutiria en el seu negoci?

Creiem que la gran majoria creu que obtindrien els mateixos guanys pel tipus de mercat al qual està obert el comerç local i per la confiança d'una estabilitat econòmica que els permetés seguir

gestionant el negoci tal i com ara ho estan fent.

La gran empresa enquestada estaria disposada a pagar els impostos a la Generalitat si Catalunya fos independent perquè creu que així l'estat del benestar es veuria afavorit. A la pregunta sobre fer objecció fiscal ha respost que encara no ja que considera que no està clar què podria succeir en temes de fiscalitats amb l'empresa, però que tan bon punt sigui possible fer-ho sense suposar un greu risc, estaria disposada. També ha comentat que no traslladaria el seu negoci i que creu que obtindria els mateixos guanys ja que el seu principal client és el francès, que ve a comprar productes que aquí són més econòmics i que als francesos no els importa si estan comprant a Espanya o Catalunya, si els preus es mantinguessin, no hi hauria cap repercussió econòmica.

Aquestes dades recollides ens fan pensar que la majoria dels empresaris no temen al procés sobiranista i que gaudeixen de gran confiança empresarial. Això ens faria creure en una visió exterior de solvència econòmica i no provocaria una decaiguda de la inversió en les empreses catalanes.

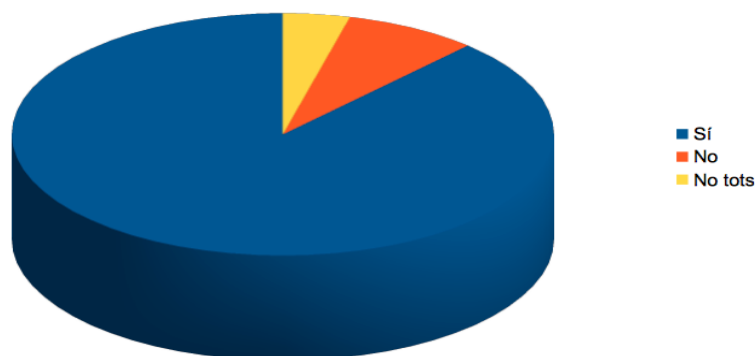
Enquestes a la població

Per dur a terme aquesta enquesta hem cregut que no només era important demanar l'opinió de la gent nascuda a Catalunya, sinó que hi hem volgut afegir les opinions de les persones procedents d'Espanya i d'altres llocs del món, que representen un percentatge important de la població catalana. Dit això, els resultats han estat els següents: de les 51 enquestes realitzades, 32 s'han fet a persones nascudes a Catalunya, 8 a gent de la resta de l'estat espanyol i 11 a estrangers (un portuguès, un equatorià, un francès, un tunisià, un brasiler, dos dominicans i quatre marroquins).

Respecte a la pregunta que feia referència al coneixement que tenien dels impostos que paguen, un 56,8% dels enquestats va respondre que coneixen totes les taxes, mentre que un 25,4% no té idea de totes les que paga i un 17,6% ha reconegut que les desconeix. Cal destacar que un 72,7% de la població estrangera no sap quins impostos paga, o no els sap tots, enfront a un 34,3% dels enquestats catalans o el 37,5% dels procedents de la resta de l'estat. Aquesta ignorància ens fa pensar que pot ser deguda a factors com el desconeixement de la llengua, la poca informació que tenen al respecte o pel poc temps que porten residint al país.

Tanmateix, el 81,8% d'aquests estrangers creu que hi ha massa impostos establerts. Aquesta contradicció en la opinió pot estar influïda pels comentaris i reportatges emesos pels mitjans de comunicació, que moltes vegades posen èmfasi en aquest tema. Respecte a l'opinió dels enquestats catalans, un 93,75% creu que hi ha massa impostos a l'igual que el 100% dels espanyols. Un 86,2% de la gent va respondre que no tindrien cap problema en pagar-los a la Generalitat de Catalunya, mentre que un 7,8% va respondre el contrari. A més, un 3,9% va respondre que estarien d'acord a pagar els impostos a Catalunya, excepte les autopistes. Segons han opinat els enquestats mentre responien l'enquesta, aquest fet és causat per un ressentiment envers a la resta de l'estat espanyol, que gaudeix d'una gran quantitat de vies ràpides gratuïtes.

Gràfic 12 Estaria disposat a pagar els impostos en una Catalunya independent?

Respecte a què creu la gent que passaria amb la quantitat recaptada si Catalunya fos independent, un 47,0% dels enquestats va respondre que aquesta augmentaria, mentre que un 9,8% va respondre que disminuiria. La resta, un 43,1% va contestar que es mantindria la mateixa quantitat recaptada. Aquesta confiança envers al manteniment o augment de la recaptació pot ser a causa de que la totalitat d'aquesta es quedaria al govern català i que, per tant, les inversions es farien totes a Catalunya i no hi hauria dèficit.

Un 50,9% dels enquestats creu que la independència no afectaria a la seva economia personal, enfront al 49,0%, que pensa que sí que ho faria. Els enquestats catalans són els que més ho creuen, concretament un 56,2%. Creiem que això pot ser a causa de que el sentiment independentista està més estès entre la població nascuda aquí. A més, un 76% de la gent que opina que la independència afectaria a la seva butxaca pensa que ho faria de manera positiva.

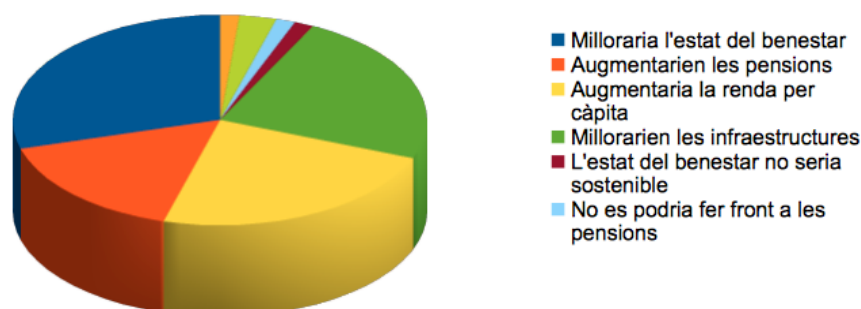
Un 60,7% dels enquestats opina que si Catalunya s'independitzés, seria víctima del boicot als productes catalans. Els que són nascuts fora del territori català són els que més clar ho tenen, un 75% d'ells, seguits pels catalans, que ho pensa un 71,8%. Per contra, un 81,8% dels immigrants no creu en la possibilitat del boicot. Aquests resultats poden ser deguts al desconeixement, per part dels estrangers, dels anteriors boicots que ha patit Catalunya, com el del cava l'any 2005.

Pel que fa a la confiança de la gent envers a la viabilitat de Catalunya, s'ha de dir que no està

posada gaire en dubte, ja que el 86,2% la veu factible, especialment la gent de fora de l'estat, que hi creu un 90,9% dels enquestats. Aquests resultats ens fan pensar que la gent té una gran confiança en la solvència econòmica de Catalunya i que aquest no és el problema que els preocupa. Respecte a la pregunta que fa referència a les repercussions que tindria la independència per l'economia catalana, un 68,6% dels enquestats opina que l'economia catalana es veuria afectada. Aquesta opinió la mantenen, sobretot, els nascuts a Catalunya, que l'han marcat el 78,1%.

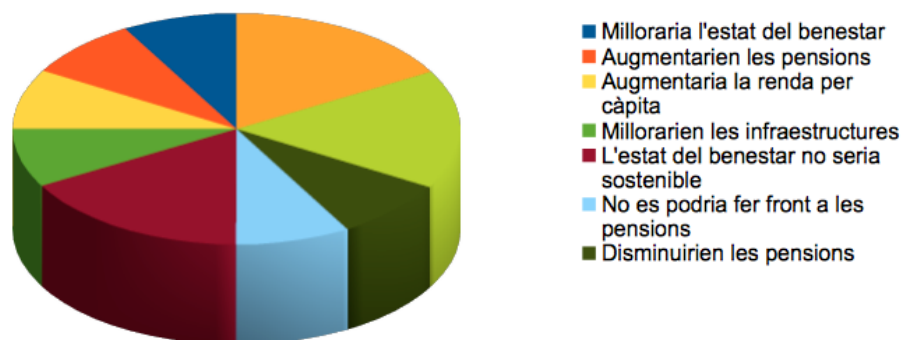
Quan s'ha demanat en quins aspectes afectaria la independència, a l'haver-hi múltiple resposta i tenint en compte que els que havien respost negativament a la pregunta anterior no havien de continuar responent, hem realitzat els percentatges en funció del nombre de respostes obtingudes. Els resultats són els següents: entre les opinions dels enquestats catalans hi ha respostes diferents; de les 68 obtingudes, un 29,4% creu que l'estat del benestar es veuria afavorit, un 23,5% opina que augmentaria la renda per càpita, el mateix tan per cent que també millorarien les infraestructures, un 16,2% pensa que augmentarien les pensions, un 2,9% creu que disminuiria la renda per càpita, i un 1,5% opina que hi hauria millor educació i sanitat, un percentatge igual que no es podria fer front a les pensions i tornant a coincidir amb el mateix tan per cent que l'estat del benestar no seria sostenible.

Gràfic 13 Com afectaria la independència a l'economia catalana?

En referència a les 12 respostes obtingudes per part dels enquestats procedents de la resta de l'estat espanyol, un 16,7% pensa que l'estat del benestar no seria sostenible, un altre tant per cent que la renda per càpita disminuiria i un altre que els empresaris tindrien por de venir aquí i que, per tant, no hi invertirien. Per altra banda, un 8,3% opina que l'estat del benestar es veuria afavorit, la mateixa proporció creu que augmentarien les pensions, una altra que augmentaria la renda per càpita, una altra que millorarien les infraestructures, una altra que disminuirien les pensions i una altra que no es podria fer front a les pensions.

Com afectaria la independència a l'economia catalana?

Per últim, pel que fa a les 8 respostes obtingudes pels estrangers, un 37,5% pensa que milloraria l'estat del benestar, un 25% creu que les pensions augmentarien, un altre tant per cent que la renda per càpita augmentaria i un 12,5% que no es podria fer front a les pensions.

D'aquests resultats podem extreure que la gran majoria dels enquestats catalans veu amb bons ulls una millora de l'economia catalana, mentre que els procedents de la resta de l'estat mantenen una bona diversitat d'opinions, la meitat de les quals fan referència a un empitjorament de l'economia. Per finalitzar, pel que fa als enquestats estrangers, podem observar que només un 12,5% troba algun inconvenient pel que fa a una futura economia catalana.

Entrevista a Carles Gispert

Foto 1 Carles Gispert Pellicer

Carles Gispert Pellicer és professor d'Economia de l'Empresa de la Universitat Autònoma de Barcelona des de fa vint anys. Doctor en Ciències Econòmiques i Empresariales, ha estat professor visitant a diverses universitats europees i americanes. És autor de nombrosos articles sobre el govern de l'empresa, publicats en llibres i revistes acadèmiques d'abast nacional i internacional. Ha estat director del departament d'Economia de l'Empresa i actualment és el coordinador d'estudis d'Administració i Direcció d'Empreses.

1- Què opina sobre el procés sobiranista català?

Crec que en els últims anys s'ha avançat molt, no recordo cap moment històric que estiguéssim tan a prop com ara d'assolir la sobirania. De tota manera, els processos sobiranistes solen ésser lents, i l'acceleració recent que ha adquirit el procés català ha estat deguda bàsicament a dos elements externs que no es poden passar per alt. En primer lloc un govern espanyol reaccionari, centralista i tancat a la negociació, que ha indignat a una part molt important de la societat catalana i que ha fomentat l'enfrontament enlloc del diàleg. Però en altres èpoques també hi havia hagut governs així i no s'havia avançat tant. Així que per mi, el motiu principal d'aquest impuls sobiranista és el segon element: l'existència d'una crisi econòmica severa sense precedents recents. Aquesta crisi ha portat a molts catalans i catalanes a qüestionar-se si fora d'Espanya estaríem millor i això

innegablement ha portat a un increment de la voluntat d'independència. Espanya és vista com un problema pel progrés econòmic de Catalunya, un Estat que es queda bona part dels nostres impostos i no reinverteix el suficient. Penso que si, per exemple, el govern espanyol hagués decidit aplicar un concert econòmic a Catalunya similar al del País Basc, i si poguéssim gestionar amb més autonomia els ingressos i despeses públiques, el procés sobiranista no hagués avançat tan ràpidament.

2- És interessant per als membres de la Unió Europea que Catalunya sigui independent?

Si Catalunya se separa d'Espanya amb un acord entre els dos països, llavors la independència de Catalunya no afectaria significativament l'estructura político-econòmica de la Unió Europea, i no veig motius perquè la resta de membres s'hi hagin d'oposar. La clau és el paper d'Espanya, ja que sense acord, davant un conflicte entre Espanya i Catalunya, la Unió Europea té més arguments per defensar l'estabilitat actual del sistema que no pas per defensar un nou escenari en contra d'un dels seus membres. Per tant, si volem que Catalunya sigui un estat independent dins la Unió Europea, s'haurà de negociar.

En el supòsit que Catalunya assolís la independència:

3- Creu que seguiria sent membre de la Unió Europea, o no?

Jo només puc entendre una Catalunya independent dins la Unió Europea i amb l'euro com a moneda. Qualsevol altra opció em sembla dolenta per Catalunya, i també per Espanya i per la

mateixa Unió Europea. Ara, el formar-hi part no depèn de Catalunya, i caldrà negociar amb Espanya i amb la resta de països europeus el nou escenari. Una negociació que serà molt complicada on hi intervindran arguments polítics a més d'econòmics, i a on Catalunya serà la part dèbil. Sense un acord amb Espanya, una declaració unilateral d'independència en un entorn institucional europeu com el que tenim no ho veig factible pel perjudici que suposaria estar fora d'Europa. El que sí que veig factible és un acord, ja que per Espanya és millor una Catalunya independent dins la Unió Europea que no pas fora.

4- En cas que no en fos membre, s'establirien aranzels? Com serien?

Com he dit, no contemplo la possibilitat de no ser-ne membre. Ara, si finalment una Catalunya independent no fos membre de la Unió Europea, hauria d'assumir els aranzels com qualsevol país no membre que exporta a Europa. De tota manera, aquests aranzels es podrien negociar i hauríem de veure en base a què i com serien.

5- En cas que quedés expulsada de l'euro, quina paritat s'establiria? Com afectaria això a Espanya?

Una Catalunya independent pot decidir unilateralment continuar utilitzant l'euro com a moneda, Argentina ja ho va fer amb el dòlar americà. Una altra cosa és si interessaria o no tenir moneda pròpia. Encara que hi ha gent que pensa que Catalunya podria progressar més amb moneda pròpia, jo penso que millor que continuéssim amb l'euro, ja que l'avantatge d'una moneda única amb suport europeu és més que l'avantatge de poder utilitzar una moneda pròpia per, entre d'altres

coses, fer política monetària.

De tota manera, amb moneda pròpia la paritat inicial no és important. Per exemple, es podria fixar que la nova moneda (diguem-ne “pesseta catalana”) tingués una relació 1 a 1 amb l'euro, però això no vol dir res, ja que l'endemà de sorgir la nova moneda passarà a cotitzar als mercats i aquesta paritat inicial es trencaria, hi haurà qui en necessitarà comprar venent-se euros (per exemple, turistes alemanys que vénen a l'Empordà) i n'hi haurà que en necessitarà vendre per comprar euros (per exemple, empreses catalanes que importen de França). Això trencarà la paritat des del primer moment i s'establirà la que el mercat decideixi en funció de l'oferta i la demanda.

Per Espanya, a l'igual que per la resta de països de l'Eurozona, una moneda pròpia a Catalunya pot ser perjudicial perquè podria encarir les exportacions. Per tant, és d'interès de tots que una Catalunya independent continuï amb l'euro.

6- Creu que hi hauria boicot als productes catalans?

Aquest és un comportament irracional, motivat per una qüestió ideològica. Però com que la irracionalitat també és una característica humana, és possible que a curt termini sí, que hi hagi campanyes a favor del boicot i que pugui perjudicar les exportacions catalanes cap a Espanya. Però amb una Catalunya dins la Unió Europea, Espanya no podria impedir legalment la lliure circulació de mercaderies, així que amb el temps, els consumidors espanyols anirien pensant més en comprar bons productes a preus interessants més que no pas en mirar les etiquetes i rebutjar els catalans. A més, els catalans també podríem boicotejar els productes espanyols com a represàlia, però com totes les guerres, no hi ha vencedors, tothom hi sortiria perdent, així que tard o d'hora tot es normalitzaria.

7- Com afectaria al teixit empresarial? I respecte a les exportacions?

Una Catalunya independent dins la Unió Europea i amb l'euro no implicaria canvis significatius en el teixit empresarial actual ni en les exportacions a fora de la Unió Europea. Naturalment hi hauria un fort creixement de les exportacions cap a Espanya, que ara no són considerades com a tal.

Ara, també s'ha de considerar que Catalunya tindria capacitat per determinar polítiques pròpies per desenvolupar i activar empreses i afavorir les exportacions, per exemple, per incentivar la creació d'empreses, polítiques industrials pròpies, per impulsar la internacionalització de les empreses,... Aquesta plena capacitat d'actuació, que actualment està limitada i supeditada, sens dubte afavoriria el desenvolupament de les empreses i l'ocupació.

8- Què creu que passaria amb els treballadors de l'estat?

En principi res, passarien de treballar per l'estat espanyol a treballar per l'estat català.

9- Les pensions es veurien afectades? De quina manera?

Tal com està dissenyat el nostre sistema, són les aportacions dels cotitzants actuals les que es destinen a pagar les pensions actuals. En cas d'una Catalunya independent, el sistema pot funcionar de la mateixa manera sense perjudici dels pensionistes, i les pensions no haurien de veure's afectades. Ara bé, cal matissar dos aspectes que poden ser importants. En primer lloc, la manera com s'assignen les pensions, qui en té dret, les seves actualitzacions, etc., dependrà del govern català, que en funció de la situació de les finances públiques podria decidir modificar les

condicions que en aquests moments depenen del govern espanyol. En segon lloc, s'hauria de veure què passa amb el Fons de Reserva de la Seguretat Social, una mena de guardiola per cobrir contingències futures i que està en mans del govern espanyol. Una part d'aquest fons hauria de passar al nou estat català, i com d'altres coses, s'hauria de negociar.

10- Es pagarien més o menys impostos?

Això depèn. Crec que és un error dir que sense el dèficit fiscal amb Espanya ja no haurem de pagar tants impostos. Ara, tampoc no és cert que n'haurem de pagar més per mantenir una estructura d'Estat. Els impostos dependran del llegat que rebem (bàsicament la part del dèficit públic espanyol que ens podria correspondre si Catalunya fos independent) i de la gestió que en fem. El que sí que em sembla bastant probable és que un cop consolidat el nou estat català, o bé pagariem menys impostos que ara, o bé tindriem millors serveis i infraestructures que ara pagant el mateix.

11- Quin aspecte subratllaria sobre el futur econòmic immediat d'Espanya?

El futur econòmic immediat d'Espanya està entre el gris fosc i el negre. Hi ha un problema greu d'endeutament tant de l'Estat, com de les Administracions i també de les famílies i un altre problema gravíssim d'atur. A curt termini és impossible arreglar aquests dos problemes, i són una càrrega pel creixement, ja que limiten l'activitat econòmica, que és precisament el que permet créixer. Això vol dir que mentre no s'arreglin no creixerem (o no creixerem gaire) i si no creixem molt no s'arreglaran. Si, ja sé que és com un peix que es menja la cua, un cercle viciós que ens pot portar cada cop més avall. En un futur immediat seguirem igual o pitjor, ja que les reformes

endegades pel govern del Partit Popular o són ineficaces o encara no tenen efectes. Les previsions d'atur són nefastes pels propers anys, i no cal ser economista per entendre que un país en el que bona part de la gent no treballa no pot anar bé. Ara, també penso que més endavant s'invertirà la tendència, i finalment s'acabarà trobant la difícil fórmula que permeti estimular l'economia sense incrementar el dèficit públic. Llavors es començarà a créixer, poc a poc, i això permetrà anar reduint l'atur i l'endeutament.

12- Creu en la solvència econòmica de Catalunya?

Naturalment, sense cap dubte. Som un país amb iniciativa, [sic] recursos naturals, voluntat de progrés i tradició empresarial. I el més important, tenim capacitat de crear les institucions econòmiques i polítiques que ofereixen el marc adequat per desenvolupar l'activitat econòmica amb eficiència i abast internacional. Un cop superada la fase inicial, marcada per les negociacions amb Espanya i Europa i la resistència ideològica de l'Estat espanyol, Catalunya esdevindria un dels estats més avançats d'Europa.

Conclusions

Durant aquests mesos de recerca, en els que hem intentat resoldre diverses qüestions macroeconòmiques o relacionades amb l'economia d'una Catalunya independent, podem afirmar que el món financer és més complex del que ens pensàvem.

Per cada pregunta plantejada hem obtingut diferents punts de vista que ens han portat a analitzar i detectar si les argumentacions havien estat fetes seguint premisses que portaven a una conclusió o si simplement eren fal·làcies. Després d'aquesta anàlisi hem pogut determinar que:

- Les pensions estarien garantides ja que a Catalunya hi ha més població activa que no pensionistes, pel que seguint el model actual de repartiment no hi hauria d'haver cap problema en garantir-les.
- Hi hauria boicot als productes catalans ja que hi ha antecedents recents que així ho indiquen. A més, actualment, ja s'està produint un petit boicot. El sector més damnificat seria el de la indústria. Aquest boicot provocaria un descens en el PIB. Tanmateix, les exportacions a la resta del món podrien ajudar a suplir aquesta davallada.
- En referència als treballadors de l'estat, cada treballador tindria el dret de decidir on i per a qui treballar, si a Espanya i pel Govern Espanyol o si a Catalunya i per la Generalitat.
- La quantitat d'impostos es mantindria o variaria lleument, tot depenent del percentatge de dèficit espanyol i de les noves despeses assumides, com l'exèrcit.
- Hi ha un sí rotund per part de les PIMEC sobre la qüestió independentista, ja que molt possiblement es veurien afavorides.
- La gran majoria de les grans empreses no es posiciona al respecte, tot i que algunes multinacionals han afirmat que no traslladarien el negoci. Malgrat això, diverses grans empreses s'han posicionat clarament en contra a la independència a causa de la por al

boicot, la sortida de l'euro i de la UE i la pèrdua de competitivitat.

- Seria molt probable que Catalunya acabés sortint de la UE ja que un territori que se separa d'un estat membre, deixa de pertànyer a la Unió. D'aquesta manera n'hauria de sol·licitar l'accés, procés que podria durar uns quants anys. Tanmateix, durant aquest període es podrien signar acords que li permetessin comerciar lliurement.
- Catalunya podria seguir utilitzant l'euro com a moneda oficial ja que un estat independent pot escollir entre tenir una política monetària i moneda pròpies o renunciar-hi. De totes maneres, Catalunya hauria de crear un Banc de Catalunya que cooperés amb el BCE.
- En referència a la situació de crisi econòmica, a curt termini Catalunya no en sortiria a causa del deute contret, dels possibles boicots i del període de transició. Tanmateix, a llarg termini sí que en sortiria ja que l'obertura dels mercats internacionals permetria gaudir d'un comerç productiu i rendible.

Hem après moltíssim sobre temes i expressions econòmiques i hem pogut comprendre millor totes les notícies econòmiques d'ençà que vam començar amb el treball. Ens hem adonat que la població en general fa un mal ús d'aquests termes a causa del desconeixement del seu significat real, fet que provoca confusions a l'hora d'entendre les dades econòmiques personals. Això deriva a una gran ignorància al respecte de quins impostos paguen i el concepte pel que ho fan, com s'ha pogut veure a les enquestes que hem realitzat.

També ens n'hem adonat que a l'hora d'informar sobre estudis, enquestes, informes i notícies en general, la ideologia del medi informatiu i de l'informador influeix al moment de transmetre-la, fent èmfasi a una part d'aquesta informació o a una altra. Aquest fet ha provocat una controvèrsia amb les dades que ha donat lloc a un ball de xifres sobre el futur econòmic d'una Catalunya independent, alguns anunciant un superàvit, o solvència, i altres augurant un gran dèficit, o

insolvència. Aquest ball de xifres també pot ser causat per la disparitat en la utilització de dades de diferents anys i de la font on aquestes fossin recollides així com en el procediment utilitzat.

Dit això, considerem que la metodologia emprada ha sigut l'adient per aquest tipus de treball ja que ens ha permès contemplar i analitzar diferents punts de vista i conèixer de primera mà la opinió d'una part de la població i les empreses jonquerenques. També ho creiem perquè pensem que hem assolit els objectius proposats: realitzar un estat de la qüestió presentant tots els punts de vista i arguments de la manera més objectiva possible. Tanmateix, no hem pogut respondre a altres preguntes i som conscients de que podríem indagar més i obrir noves línies de recerca per establir, per exemple, com s'estructuraria el nou govern o l'administració, si Catalunya disposaria d'exèrcit o realitzar un estudi d'una vessant més sociològica.

Personalment, responent a la pregunta que dóna nom al nostre treball i tenint en compte totes les dades i opinions, creiem que una Catalunya independent seria solvent econòmicament.

Bibliografia

GABANCHO, P. *Full de ruta: les 140 preguntes clau sobre la independència*. ed. act. i ampl. Molins de Rei [Barcelona]: La Mansarda, 2012. (Palestra)

ISBN 978-84-939664-6-1

GARCÍA SEBASTIAN, M. [et al.]. Barcelona: Vicens Vives, 2009 ISBN978-84-316-9221-6

Webgrafia

<https://sites.google.com/site/historiacatalunyaespanya> (9/11/12)

<http://historia2xa.blogspot.com.es> (9/11/12)

<http://blogs.sapiens.cat> (9/11/12)

<http://bachiller.sabuco.com> (16/11/12)

<http://enciclopedia.us.es> (16/11/12)

<http://in.directe.cat> (23/11/12)

<http://www.catdem.org> (30/11/12)

<http://www.lavanguardia.com> (7/12/12)

<http://www.ara.cat> (7/12/12)

<http://www.vilaweb.cat> (7/12/12)

<http://noticias.juridicas.com> (14/12/12)

<http://www.elmundo.es> (14/12/12)

<http://www.rtve.es> (11/1/13)

<http://www.elimparcial.es> (11/1/13)

<http://www.europapress.es> (11/1/13)

<http://www.becker-posner-blog.com> (11/1/13)

<http://www.directe.cat> (11/1/13)

<http://www.elsingulardigital.cat> (18/1/13)

<http://catalunya-unida.blogspot.com.es> (18/1/13)

<http://ambindependencia.cat> (18/1/13)

<http://www.eldiario.es> (18/1/13)

<http://www.teinteresa.es> (18/1/13)

<http://www.publico.es> (18/1/13)

<http://derechomercantilespana.blogspot.com.es> (25/1/13)

<http://www.elsemanaldigital.com> (25/1/13)

<http://www.juandemariana.org> (25/1/13)

<http://web.pimec.org> (25/1/13)

<http://es.wikipedia.org> (25/1/13)

<http://salaimartin.com> (1/2/13)

<http://lamentable.org> (1/2/13)

<http://wilson.cat> (1/2/13)

<http://ca.wikipedia.org> (1/2/13)

<http://www.idescat.cat> (1/2/13)

<http://www.elblogsalmon.com> (8/2/13)

<http://html.rincondelvago.com> (8/2/13)

<http://iabogado.com> (8/2/13)

<http://www20.gencat.cat> (15/2/13)

<http://www.racocatalla.cat> (15/2/13)

<http://www.diaridegirona.cat> (22/2/13)

<http://raonsperlaindependencia.blogspot.com> (1/3/13)

<http://elvellblues.blog.cat> (1/3/13)

<http://www.slideshare.net/Presscambrabcn> (8/3/13)

<http://www.ief.es> (8/3/13)

<http://sociedad.e-noticies.es> (22/3/13)

<http://catcllc.blogspot.com.es> (5/4/13)

<http://politica.e-noticies.es> (12/4/13)

<http://www.intereconomia.com> (19/4/13)

<http://www.larazon.es> (26/4/13)

<http://www.eleconomista.es> (26/4/13)

<http://www.abc.es> (3/5/13)

<http://www.elconfidencialdigital.com> (3/5/13)

Índex d'il·lustracions

Il·lustració 1 (18/1/13):

http://ca.wikipedia.org/wiki/Decrets_de_Nova_Planta#El_Tractats_d.27Utrecht_i_la_fi_de_la_guerra_a_Europa

Il·lustració 2 (18/1/13):

http://es.wikipedia.org/wiki/Real_f%C3%A1brica_de_cristal

Il·lustració 3 (18/1/13):

http://ca.wikipedia.org/wiki/Bases_de_Manresa

Il·lustració 4 (22/3/13):

<http://www.alertadigital.com/wp-content/uploads/2012/10/boicot-productos.jpg>

Il·lustració 5 (26/4/13):

http://www.cerdanyola.cat/webapps/web/continguts_portal/menu_principal/temes/Impostos_i_tributs/Temes.html

Il·lustració 6 (8/2/13):

<http://imageshack.us/a/img441/6303/nutrexpa.jpg>

Il·lustració 7 (23/2/13):

<http://www.esquerragelida.cat/wp-content/uploads/2012/11/2012-11-13-CATALUNYA-EUROPA.jpg>

Il·lustració 8 (27/3/13):

<http://www.economiasimple.net/el-bce-estudia-la-posibilidad-de-prestarles-dinero-a-los-bancos-a-dos-y-tres-anos.html>

Il·lustració 9 (25/1/13):

<http://2.bp.blogspot.com/-cDBOOqtfWxk/UHVpi76HN9I/AAAAAAAAABs/X9PVIWVc37Q/s1600/NAZISCATALANES.jpg>

Il·lustració 10 (9/5/13):

<http://siglo21.com/slideshow/evita-errores-hay-llenar-tu-planilla-de-impuestos/>

Il·lustració 11 (22/2/13):

http://cultura21.comunicacio21.cat/files/Jos%C3%A9-Manuel-Lara-Bosch_22.jpg

Il·lustració 12 (19/4/13):

http://noticias.lainformacion.com/politica/partidos/camacho-pp-advierte-que-una-cataluna-independiente-queria-fuera-del-euro_OzniGc38HhWbVO3ry1P1i4/

Il·lustració 13 (3/1/13):

http://www.paperpapers.net/2011_11_01_archive.html

Foto 1:

Imatge enviada pel mateix Carles Gispert al respondre l'entrevista.